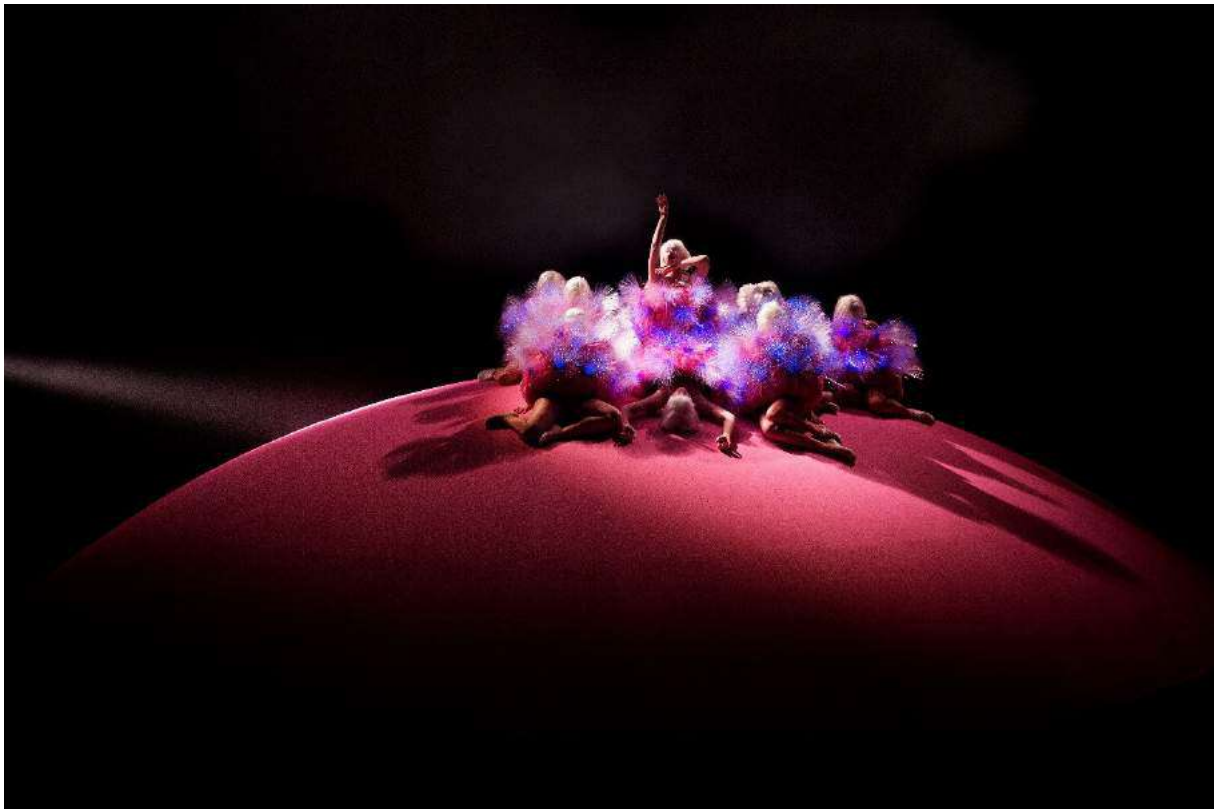

KANDIDATUDDANNELSE I KOREOGRAFI

Ansøgning om prækvalifikation af videregående kunstnerisk uddannelse under Kulturministeriet

INDHOLD

Grundoplysninger om uddannelsen	3
Ansøgende institution	3
Ansøgningstype	3
Udbudssted	3
Er institutionen institutionsakkrediteret?	3
Er der tidligere søgt om godkendelse af uddannelsen eller udbuddet?	3
Uddannelsestype	3
Den uddannedes titel på dansk	3
Den uddannedes titel på engelsk	3
ECTS-omfang	3
Sprog	3
Forventet optag	3
Adgangskrav	3
Er det et internationalt uddannelsessamarbejde og i givet fald hvilken type?	3
Beskrivelse af uddannelsen	4
Uddannelsens konstituerende faglige elementer	5
Fysisk praksis	5
Performance kontekst	5
Udveksling	5
Kandidatprojekt	5
Det fortsatte arbejde med studieordningen	6
Uddannelsesbekendtgørelsen	6
Dokumentation af efterspørgsel på uddannelsesprofil	6
Kort redegørelse for behovet for den nye uddannelse	7
Baggrund	7
Tendenser i scenekunsten	7
Behovet for en fællesnordisk kandidatuddannelse i koreografi	9
Underbygget skøn over det samlede behov for dimittender	9
Hvilke aftagere/aftagerorganisationer har været inddraget i behovsundersøgelsen?	10
Hvordan er det sikret, at den nye uddannelse matcher det påviste behov?	10
Specialisering i det koreografiske fagområde	10
Entreprenørskab og projektskabelse	10
Metodeudvikling og refleksion	11
Internationalisering	11
Sammenhæng med eksisterende uddannelser	11
Rekrutteringsgrundlag	12
Hvis relevant: forventede praktikaftaler	12
Bilagsoversigt	13

GRUNDOPLYSNINGER OM UDDANNELSEN

ANSØGENDE INSTITUTION
Den Danske Scenekunstscole

ANSØGNINGSTYPE
Ny uddannelse

UDBUDSSTED
Den Danske Scenekunstskoles afdeling i København.

ER INSTITUTIONEN INSTITUTIONSAKKREDITERET?
Nej

ER DER TIDLIGERE SØGT OM GODKENDELSE AF UDDANNELSEN ELLER UDBUDET?
Nej

UDDANNELSESTYPE
Kunstnerisk kandidatuddannelse

DEN UDDANNEDES TITEL PÅ DANSK
Kandidat i koreografi

DEN UDDANNEDES TITEL PÅ ENGELSK
Master of Fine Arts in Choreography

ECTS-OMFANG
120 ECTS-point

SPROG
Uddannelsen udbydes på engelsk.

FORVENTET OPTAG
Vi forventer at optage seks studerende på uddannelsen i København. Der optages ligeledes seks studerende på hver af partnerinstitutionerne - i alt 24 studerende.

ADGANGSKRAV
Adgangskravet til kandidatuddannelsen er en bestået optagelsesprøve samt en kunstnerisk uddannelse på bachelorniveau fra Den Danske Scenekunstscole eller en anden relevant dansk eller udenlandsk videregående uddannelsesinstitution. Afgørelse om optagelse træffes af Den Danske Scenekunstscole på baggrund af en konkret bedømmelse af ansøgerens talent og evner ved anvendelse af de fastsatte bedømmelseskriterier. Ansøgerne bedømmes af et optagelsesudvalg. De studerende optages enten på Den Danske Scenekunstskoles afdeling i København eller på partnerinstitutionerne.

ER DET ET INTERNATIONALT UDDANNELSESSAMARBEJDE OG I GIVET FALD HVILKEN TYPE?
Uddannelsen udbydes i samarbejde med partnerinstitutioner fra:

- Kunsthøgskolen i Oslo (KHIO)
- University of the Arts Helsinki - Theatre Academy (TEAK)
- Stockholms Konstnärliga Högskola - Dans och Cirkushögskolan (DOCH)

Hensigtserklæringen om samarbejdet eftersendes efter aftale med Kulturministeriet senest mandag den 15. januar 2018.

Da der er tale om en fællesnordisk kandidatuddannelse, vil uddannelsen blive udbudt inden for rammerne af uddannelsesbekendtgørelsen for DDSKS (nr. 832 af 23/06/2017) og bekendtgørelsen om internationale uddannelsesforløb på de videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet (BEK nr. 64 af 14/01/2016).

I tilfælde af positiv prækvalificering og akkreditering vil der blive udarbejdet en egentlig samarbejdsaftale mellem partnerinstitutionerne. Samarbejdsaftalen vil indeholde:

- 1) Det samlede studieprogram for uddannelsen, herunder beskrivelse af uddannelsens kvalitet og relevans for det globale arbejdsmarked til brug for kvalitetssikringen.
- 2) Hvilke adgangskrav ansøgere skal opfylde for at blive optaget på uddannelsen.
- 3) Rammer for fordeling af antal optagne studerende mellem de institutioner, hvor uddannelsens dele kan gennemføres, herunder hvilke faglige kriterier der anvendes som udvælgelses-kriterier, hvis ikke alle ansøgere kan optages på uddannelsen.

Institutionerne vil i tilfælde af en positiv prækvalificering søge Nordisk Ministerråd om anerkendelse som en Joint Nordic Master parallelt med akkrediteringsansøgningen til Danmarks Akkrediteringsinstitution. Oprettelsen af uddannelsen forudsætter et samarbejde med mindst to af partnerinstitutionerne.

BESKRIVELSE AF UDDANNELSEN

Kandidatuddannelsen i koreografi er en toårig uddannelse, der bygger på en bachelorgrad i dans og/eller koreografi eller lignende. Kandidatuddannelsen tager udgangspunkt i en forståelse af dans og koreografi som en kunstform baseret på kropslig, rumlig og tidlig erfaring. Der er tale om en nordisk netværksbyggende overbygning, som skal uddanne nyskabende koreografer og dansere, der er i stand til at finde nye udtryksformer og nye formater for præsentation af koreografiske arbejder.

Der er to gennemgående mål med alle moduler: at give den studerende mulighed at udvikle en specifik kunstnerisk praksis inden for koreografi og at introducere den studerende til et nordisk samarbejde og netværk og dermed hjælpe den studerende at etablere sig i en international kontekst. For at sikre den tætte relation til det professionelle miljø i de fire lande er der tilknyttet en professionel scene eller en arrangør til hver partnerinstitution (Bilag 2).

Den studerende indskrives på DDSKS København, men minimum 40 ECTS-point foregår som udveksling på en af de tre nordiske partnerskoler. Udvekslingsforløbene er som udgangspunkt fordelt med 10 ECTS-point på hvert af de fire semestre. Udvekslingen kan foregå som "virtuel mobilitet" hvilket gør det muligt for en studerende at have udveksling med undervisere, vejledere og studerende på partnerskolerne via et virtuelt rum i stedet for at mødes fysisk. Modulerne som finder sted på "hjemme"-institutionen har fokus på at udvikle, fordybe og præcisere den studerendes kunstneriske praksis. Udvekslingsmodulerne har fokus på at kommunikere og formidle sit arbejde til de andre studerende og til de scener eller arrangører, som hver institution samarbejder med.

Uddannelsen giver den studerende viden om de relevante strømninger inden for kunstteori og international samtidskunst og udvikler den studerendes færdigheder og kompetencer til at anvende denne viden i det skabende arbejde. Den studerende trænes til at drøfte og reflektere over kunstens rolle i samfundet samt til at navigere i spændingsfeltet mellem kunstnerisk udvikling og produktionsmæssige rammebetingelser.

Uddannelsen er i første omgang rettet mod beskæftigelse i scenekunstbranchens frie felt men også mod større institutioner og kunstnerisk udviklingsvirksomhed inden for de videregående uddannelsesinstitutioner. Kandidatniveauet er på den måde både afsluttende og forberedende, idet den studerende efter endt uddannelse kan gennemføre kunstnerisk udviklingsvirksomhed og arbejde på højest kunstneriske niveau og samtidig have mulighed for at fortsætte sine studier på ph.d.-niveau i Danmark og i udlandet.

UDDANNELSENS KONSTITUERENDE FAGLIGE ELEMENTER

Uddannelsens konstituerende faglige elementer er i det følgende beskrevet ud en grundlæggende model for uddannelsens struktur. Efter aftale med Kulturministeriet forventer vi at eftersende en mere detaljeret beskrivelse senest mandag den 15. januar 2018.

Sem.	Modul	ECTS
Første år		
1.	Fysisk praksis I	10
	Performance kontekst I	10
	Udveksling I	10
2.	Fysisk praksis II	10
	Performance kontekst II	10
	Udveksling II	10
Andet år		
3.	Fysisk praksis III	10
	Performance kontekst III	10
	Udveksling III	10
4.	Kandidatprojekt	20
	Udveksling IV	10

Fysisk praksis

10 ECTS-point på hhv. første, andet og tredje semester

Formålet med modulet er, at den studerende arbejder med at formulere sin egen fysiske praksis. Den studerende får vejledning i arbejdet og udvikler også et format for at dele sin praksis med de andre studerende gennem peer-to-peer.

Performance kontekst

10 ECTS-point på hhv. første, andet og tredje semester

Formålet med modulet er, at den studerende fordyber sig i den kontekst hun/han virker inden for. Det handler om at undersøge arbejde fra andre kunstnere, men også at lære mere om koreografiens teoretiske og kunsthistoriske felt.

Udveksling

10 ECTS-point på hhv. første, andet, tredje og fjerde semester

Formålet med modulet er, at de studerende arbejder med de særlige og forskelligartede tilgange og kompetencer, der findes på hver af partnerskolerne. På første semester er modulet opdelt i to forløb på hver 5 ECTS-point: Virtual Mobility og Common Studies. I det første forløb arbejder den studerende med en underviser, en vejleder og studerende fra en af partnerskolerne i et virtuelt rum. I det andet forløb mødes alle studerende på uddannelsen. Forløbet organiseres af én af partnerne. På andet og tredje semester fordeles de studerende på to af partnerskolerne. Modulet foregår i samarbejde med de professionelle scener eller arrangører, som skolerne samarbejder med. På fjerde semester er udvekslingen organiseret som på første semester. Når de studerende mødes er det dog med det formål at dele deres afgangprojekter med hinanden og knytte vigtige relationer til deres fortsatte professionelle karrierer.

Kandidatprojekt

20 ECTS-point på uddannelsens fjerde semester

Dette er modulet, hvor den studerende udvikler og færdiggør sit kandidatprojekt. Det sker i tæt samarbejde med vejlederen og de medstuderende på "hjemme"-institutionen.

Det fortsatte arbejde med studieordningen

Studieordningen vil være specifik for DDSKS' udbud af uddannelsen, men den del, der beskriver uddannelsens formål, struktur og læringsmål vil være fælles for alle partnerinstitutionerne. Studieordningen vil blive udviklet med udgangspunkt i uddannelsesbekendtgørelsen for DDSKS (nr. 832 af 23/06/2017) og bekendtgørelsen om internationale uddannelsesforløb på de videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet (BEK nr. 64 af 14/01/2016), særligt §17. Udviklingen vil ske med inddragelse af partnerinstitutionerne, den internationale koordinator på DDSKS og studienævnet for dans og koreografi frem mod en evt. akkrediteringsansøgning.

Uddannelsesbekendtgørelsen

Da uddannelsesbekendtgørelsen for DDSKS på nuværende tidspunkt ikke omfatter kandidatuddannelsen, skal studieordningen, herunder formål, betegnelse, optagelse, indhold, bedømmelse mv., betragtes som et foreløbigt udkast og et udgangspunkt for dialog med Kulturministeriet om de bekendtgørelsesmæssige rammer for uddannelsen. Vi skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at der i den nuværende uddannelsesbekendtgørelse (nr. 832 af 23/06/2017) § 11 fremgår en præcisering af de mål for læringsudbytte, der gælder for typebeskrivelsen for det kunstneriske bachelorniveau. Præciseringen indebærer, at kravet om forskningsbaseret og videnskabelighed ikke er obligatorisk, men begrænses til de områder, hvor det er relevant. Det skyldes først og fremmest, at DDSKS ikke har pligt til at bedrive forskning. Denne præcisering er afgørende for beskrivelsen af den faglige progression mellem bachelor- og kandidatuddannelsen - og dermed også akkrediteringen af kandidatuddannelsen. I tilfælde af en positiv prækvalificering vil vi gerne i dialog med Kulturministeriet om, hvordan en tilsvarende præcisering for kandidatniveauet evt. kunne se ud. Præciseringen for bachelorniveauet og forslag til formuleringen for kandidatniveauet fremgår af Bilag 3.

DOKUMENTATION AF EFTERSPØRGSEL PÅ UDDANNELSESPROFIL

Med loven om de videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet (nr. 1362 af 16/12/2014) og etableringen Den Danske Scenekunstscole (DDSKS) blev overgangen til bachelor- og kandidatstruktur for de scenekunstneriske uddannelser mulig. Lovgrundlaget byggede på et omfattende analysearbejde, som bl.a. indbefattede udredningen om de videregående uddannelser på scenekunstormrådet fra 2013 (Bilag 4) og en rapport fra den faglige arbejdsgruppe om de statslige scenekunstuddannelser fra 2014/15 (Bilag 5).

Udviklingen af kandidatuddannelsen i scenekunst på DDSKS har taget udgangspunkt i dette analysearbejde og i bemærkningerne til loven fra 2014 (Bilag 6). Aftagerpanelet for DDSKS har siden efteråret 2015 været inddraget i udviklingsprocessen af kandidatniveauet på DDSKS og har drøftet behovet for en kandidatniveauet på DDSKS generelt på et møde den 18. maj 2016 (Bilag 7). De udarbejdede en skriftlig udtalelse i december 2017 (Bilag 8). Foreningen De Frie Koreografier har ligeledes udarbejdet en skriftlig udtalelse (Bilag 9). Analysen af behovet tager desuden udgangspunkt i DDSKS' dimittendundersøgelse fra 2016 (Bilag 12), visionspapiret for udviklingen af scenekunsten i Danmark (Bilag 10) og den aktuelle situation for de videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet (Bilag 11).

Hvor grunduddannelsen i dans og koreografi tidligere var fireårig, så vil der med bachelor- og kandidatstrukturen være tale om en treårig grunduddannelse og en toårig overbygning. Kandidatniveauet vil ikke ændre på det samlede antal af dimittender inden for dans og koreografi, men med en fællesnordisk kandidatuddannelse i koreografi vil en andel af dimittenderne få et højere uddannelsesniveau, der specialiserer dem i det koreografiske fagområde og styrker deres muligheder for at skabe et bæredygtigt, internationalt arbejdsliv som kunstnere og gøre dem i stand til at imødekomme de dele af kunst- og kulturlivets behov, som bacheloruddannelsen i dans og koreografi ikke dækker i tilstrækkelig grad.

KORT REDEGØRELSE FOR BEHOVET FOR DEN NYE UDDANNELSE

Baggrund

Etableringen af kandidatniveauet på DDSKS er den naturlige forlængelse af akkrediteringen af de scenekunstneriske bacheloruddannelser, der blev en realitet i oktober 2017 (bacheloruddannelsen i dans og koreografi forventes akkrediteret i oktober 2018). I bemærkningerne til loven om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet (Bilag 6) er følgende faktorer med til at understrege behovet for at indføre bachelor- og kandidatstruktur for scenekunstuddannelserne:

- Harmonisering af det videregående uddannelsesområde i Danmark og Europa med henblik på fleksibilitet, kompatibilitet og mobilitet til gavn for den enkelte studerende, scenekunstmiljøet og samfundet.
- Udvikling og styrkelse af uddannelsernes kunstneriske grundlag ved at blive omfattet af gradstypebeskrivelserne for de videregående kunstneriske uddannelser i den danske kvalifikationsramme.

Udredningen om de videregående uddannelser på scenekunstmrådet (Bilag 4) peger på, at bachelor- og kandidatstrukturen skal understøtte en uddannelsestænkning, hvor professionernes færdighedskrav suppleres af øget fleksibilitet, som giver de studerende mulighed for at udvikle sig til selvstændige, videnbærende aktører. Det indebærer bl.a. mulighed for at kombinere fag, tage selvvalgte moduler, specialisering og at skifte spor under deres uddannelse. Tanken er, at den øgede fleksibilitet vil skabe en større diversitet i faglighederne og styrke den enkeltes kunstneriske udvikling og udviklingen af scenekunsten som sådan.

Tendenser i scenekunsten

I vores udvikling af kandidatuddannelsen i scenekunst har vi forholdt os til de generelle tendenser i scenekunstmiljøet gennem centrale analyser og dialog med branchen.

Visionspapiret for udviklingen af scenekunsten i Danmark fra 2015 (Bilag 10) giver vigtige pejlemærker for behovet, idet rapporten identificerer tre indsatsområder, som er nødvendige for at udvikle scenekunsten mod den højeste kunstneriske kvalitet:

- Publikumsudvikling: Hvordan sikrer vi, at scenekunsten tiltrækker og vedkommer en bred og mangfoldig publikumsgruppe?
- Internationalisering: Hvordan får vi mest muligt ud af internationaliseringen som katalysator for den kunstneriske og organisatoriske udvikling af scenekunstmrådet?
- Samarbejde på tværs af sektorens aktører: Hvordan kan vi med samarbejde på tværs af scenekunstformer, institutioner, brancher og scenekunstgrupper skabe et frugtbart og inspirerende møde til gavn for den kunstneriske udvikling?

Visionspapiret peger desuden på, at udviklingen inden for disse indsatsområder forudsætter, at der sker en løbende fornyelse af formater, at der skabes nye værker og bringes nye idéer i spil, og at de gængse former for scenekunst udfordres.

Rapporten ”De kunstneriske uddannelser - Forslag til en fremtidig organisering” fra oktober 2017 (Bilag 11), som bl.a. bygger på interviews med afgangere til uddannelserne, peger på en række generelle udfordringer, når det gælder beskæftigelsesmulighederne for dimittenderne fra de videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner. I rapporten pointeres det, at vejen til et bæredygtigt arbejdsliv som kunstner og kunstprofessionel har ændret sig i de seneste år, hvilket medfører nye krav til uddannelserne. Ændringen skyldes bl.a., at det dannelsesbegrundede, kuraterede kunst- og kulturforbrug udfordres af mere brugerdrevet og inddragende indhold - en udvikling, der i vidt omfang er båret frem af digitaliseringen. Samtidig peger rapporten på, at arbejdsmarkedet for kunstnere og kunstprofessionelle bliver stadig mere internationaliseret, og der er derfor behov for uddannelser med stærkt internationalt samarbejde med førende uddannelsesinstitutioner, virksomheder og kunstneriske udviklingsmiljøer i udlandet. Det handler bl.a. om at give de studerende de bedste forudsætninger for at skabe et internationalt professionelt netværk i studietiden, som kan

understøtte den studerendes fremtidige karriere. Rapporten beskriver ydermere et behov for, at uddannelserne styrker dimittendernes overgang til arbejdsmarkedet, særligt inden for områder, der uddanner til selvstændig virksomhed.

Den daglige leder af "Udviklingsplatformen for scenekunst" pegede i et interview på følgende tendenser, som en kandidatuddannelse i scenekunst ligeledes bør forholde sig til:

- Der er et stigende behov for, at scenekunstnere skal kunne være selvproducerende.
- Institutionsteateret er under forandring, og der er en international tendens til, at de større teatre, herunder nationalscenerne, rækker ud over eller nedbryder den traditionelle, fysiske ramme for teateret.
- Der er flere eksempler på, at institutionsteatrene søger inspiration i det frie felt for at nå ud til andre typer af publikum, end de traditionelt tiltrækker.
- Der er en stigende tendens til internationale og nationale co-produktioner, hvor flere forskellige typer aktører bidrager til projektet.
- Nye medier og ny teknologi giver nye muligheder for scenekunsten.
- Der opstår nye muligheder for forretningsmodeller med andre indtægtsmuligheder end billetter og tilskud. Det handler bl.a. om samarbejde med erhvervslivet og den øvrige offentlige sektor som fx uddannelses- og sundhedssektoren. Der er et stort, relativt uudnyttet potentiale for scenekunsten.

Aftagerpanelet for DDSKS har haft fokus på at differentiere behovet for de forskellige uddannelsesniveauer (Bilag 7). De har bl.a. peget på, at bacheloruddannelserne bør tage udgangspunkt i relativt afgrænsede fagligheder, idet de primært skal imødekomme et professionsbaseret behov i branchen. Kandidatuddannelsen bør i højere grad imødekomme behovet for dimittender, som på egen hånd og i samarbejde med andre kan udvikle det, der ikke er set før, og som kan være med til at nedbryde uhensigtsmæssige skel mellem professionerne i branchen. Aftagerpanelet har bl.a. understreget behovet for kandidatdimittender med solide kompetencer inden for:

- Metodeudvikling
- Entreprenørskab
- Tværfaglige og faglige fordybelsesprojekter
- Refleksion over faglig praksis

Aftagerpanelet har desuden været optaget af, at DDSKS arbejder videre med følgende temaer i udviklingen af kandidatniveauet:

- Nye scenekunstneriske praksisser og formater
- Kunstneriske producenter
- Særlige kompetencer for scenekunstnere til gavn for andre beskæftigelsesområder
 - o Ledelse af projekter og processer
 - o Formidling og undervisning
- Særlige formater
 - o Målgruppeorienteret kunstnerisk praksis (fx børn og unge)
 - o Nye medier

Ud over dialogen med aftagerpanelet afholder DDSKS' rektor løbende dialogmøder med scenekunstens aktører om behovet for kompetencer i branchen, herunder hvilke kompetencer DDSKS' kommende kandidatuddannelser bør fokusere på. Der er ikke taget referat af disse møder, da de har haft karakter af uformel sparring, men de væsentligste pointer er sammenfattet i det følgende:

- Der er behov for scenekunstnere med en kunstnerisk praksis, der hviler på faglig fordybelse, beherskelse af forskellige medier og former, samskabelse, samt viden om den kunstneriske og samfundsmæssige kontekst, de skriver sig ind i.
- Teoriområder, der ligger uden for scenekunsten, være med til at inspirere de studerende til at afprøve nye kunstneriske udtryk og styrke det kunstneriske udviklingsarbejde.
- Det er afgørende, at et kandidatniveau styrker dimittendernes kompetencer til at være skabende, udøvende, faciliterende og kritiserende.

DDSKS' dimittendundersøgelse fra 2016 (Bilag 12) viser, at antallet af fastansættelser hos dimittender fra den fireårige uddannelse i dans og koreografi ligger relativt lavt med kun 29 %, mens hele 71 % af dimittenderne arbejder freelance. Samtidig har 14 % af dimittenderne startet egen virksomhed efter endt uddannelse. Samlet set peger undersøgelsen på en udvikling, der i høj grad fordrer, at dimittenderne har øgede kompetencer inden for iværksætteri, entreprenørskab og projektarbejde. Undersøgelsen understreger således behovet for at ruste de studerende på kandidatuddannelsen til et arbejdsmarked, der er præget af korttidsansættelser og freelanceopgaver. Det underbygges videre af dimittendernes egne anbefalinger i undersøgelsen. Adspurgt, hvordan uddannelserne kan styrke dimittendernes beskæftigelsesmuligheder efter endt uddannelse, tegner der sig på tværs af grunduddannelserne et billede af, at dimittenderne i bred forstand efterspørger entreprenørskabskompetencer både i forhold til de praktiske og forvaltningsmæssige indsigter i at starte og administrere egen virksomhed, og i forhold til de kreative og kunstneriske aspekter, hvor mange fremhæver det som ønskeligt i højere grad at arbejde med selvstændige projekter.

Dimittendundersøgelsen viser yderligere et behov for at styrke internationaliseringen. 64 % af dimittenderne fra den fireårige uddannelse i dans og koreografi har svaret, at de har været i beskæftigelse uden for Danmark efter de blev færdiguddannet. Undersøgelsen viser således allerede en god tilknytning til det internationale arbejdsmarked og understreger nødvendigheden af at styrke de studerendes kendskab til det internationale scenekunstneriske miljø og deres muligheder for at skabe internationale kontakter gennem udveksling og internationale projekter.

Behovet for en fællesnordisk kandidatuddannelse i koreografi

Aftagerpanelet har på et møde den 4. april 2017 forholdt sig til et uddannelseslederens mundtlige præsentation af de indledende ideer til den fællesnordiske kandidatuddannelse i koreografi (Bilag 13). Tina Tarpgaard, der er koreograf, har på den baggrund udarbejdet en skriftlig udtalelse (Bilag 8), som er godkendt af hele panelet, hvor det pointeres, at der behov for dimittender, der kan skabe øget synlighed og gennemslagskraft for de samlede nordiske dansekunstmiljøer i global kontekst. Uddannelsen vil på den måde kunne bidrage til at skabe bedre og større muligheder for de danske dansekunstnere og hjælpe med at sikre den kunstneriske bæredygtighed.

De Frie Koreografer, der er en interesseorganisation bestående af freelance koreografer fra det danske og internationale dansemiljø, pointerer, at det koreografiske felt er i vækst, men at størstedelen af de danske koreografer i dag er autodidakte med en professionel dansebaggrund (Bilag 9). Manglen på uddannelsesmæssig understøttelse af miljøet betyder, at professionen har svært ved at placere sig i samme kontekst som andre scenekunstneriske professioner. En fællesnordisk kandidatuddannelse i koreografi vil for dem være et meget stort og vigtigt skridt i retningen mod et bæredygtigt miljø. En større indsigt i metode og analyse kan være med til at understøtte koreografer i at udvikle endnu mere særegne, personlige formsprog og værker og hjælpe dem til at fastholde og undersøge deres virkemidler. Denne udvikling forventes ikke kun at komme den enkelte studerende til gode, men at skabe grobund for refleksioner, spørgsmål og udvekslinger inden for hele det koreografiske felt.

UNDERBYGGET SKØN OVER DET SAMLEDE BEHOV FOR DIMITTENDER

Etableringen af en fællesnordisk kandidatuddannelse i koreografi bygger ikke på et øget behov for koreografer i samfundet. Hvor uddannelsen i dans og koreografi (tidligere moderne dans) var fireårig, så vil der med bachelor- og kandidatstrukturen være tale om en treårig grunduddannelse og en toårig overbygning. Antallet af dimittender inden for dans og koreografi på DDSKS vil altså fortsat være det samme, men med kandidatniveauet vil ca. seks af dimittenderne få mulighed for at tage en fællesnordisk overbygning, som vil specialisere dem yderligere i det koreografiske fagområde og styrke deres muligheder for at arbejde internationalt.

HVILKE AFTAGERE/AFTAGERORGANISATIONER HAR VÆRET INDDRAGET I BEHOVSUNDER- SØGELSEN?

Aftagerpanelet for DDSKS

- Rikke Juellund, scenograf (formand)
- Jens August Wille, teaterchef for Odense Teater
- Trine Dyrholm, skuespiller
- Tina Tarpgaard, danser og koreograf
- Pernille Plantener Holst, teaterchef for Det Lille Turnéteater
- Søren Normann Hansen, administrativ chef på Teater Sort/Hvid (afløste Morten Kirkskov pr. 5. december 2017)
- Karoline Leth, producer, DR Fiktion

Udviklingsplatformen for scenekunst

- Egil Bjørnsen, daglige leder

Det professionelle miljø i Danmark

- Foreningen af Frie Koreografer

HVORDAN ER DET SIKRET, AT DEN NYE UDDANNELSE MATCHER DET PÅVISTE BEHOV?

I det følgende har vi taget udgangspunkt i den overordnede beskrivelse af uddannelsen, som fremgår af side 4-6. Efter aftale med Kulturministeriet forventer vi at eftersende en mere detaljeret beskrivelse af uddannelsen - og dermed også en præcisering af, hvordan uddannelsen matcher det påviste behov - senest mandag den 15. januar 2018.

I forberedelsen til akkreditering som kunstnerisk bacheloruddannelse har DDSKS etableret en solid treårig grunduddannelse i dans og koreografi, som både giver den studerende kvalifikationer inden for et afgrænset scenekunstnerisk beskæftigelsesområde, og som samtidig åbner op for bredere beskæftigelsesmuligheder. Med kandidatuddannelsen i koreografi vil DDSKS uddanne dimittender, som med yderligere to års uddannelse får en faglig specialisering inden for koreografi og dermed imødekommer et vigtigt behov for at konsolidere og udvikle det koreografiske fagområde. På den måde mener vi samtidig at kunne imødekomme aftagerpanelets efterspørgsel efter et kandidatniveau, der tilbyder noget nyt til branchen.

Specialisering i det koreografiske fagområde

Det specifikke fokus på koreografi er en vigtig præmis for uddannelsen, da der hidtil ikke har været en dedikeret videregående uddannelse inden for fagområdet i Danmark. Ved at afgrænse uddannelsen til det koreografiske fagområde ønsker vi i overensstemmelse med anbefalingen fra De Fire Koreografer at skabe grobund for refleksioner, spørgsmål og udvekslinger, som kan fungere som katalysator for professionens udvikling og for den fortsatte undersøgelse af de koreografiske virkemidler.

Entrepenørskab og projektskabelse

Uddannelsen er i første omgang rettet mod beskæftigelse i scenekunstbranchens frie felt men også mod større institutioner og kunstnerisk udviklingsvirksomhed inden for de videregående uddannelsesinstitutioner. Vores analyse af behovet og særligt dialogen med Udviklingsplatformen for scenekunst peger på, at de kvalifikationer, som projektbaseret scenekunst forudsætter, i stigende grad også er relevante for beskæftigelse på institutionsscenerne, og at der derfor ikke er tale om et enten/eller. Når uddannelsen først og fremmest har fokus på, at de studerende skal lære at iværksætte, tilrettelægge og gennemføre koreografiske værker og projekter på egen hånd og i samarbejde med det professionelle koreografiske felt, så hænger det sammen med de ændrede produktionsvilkår, der generelt kendetegner scenekunstbranchen - og som har sit udspring i såvel målsætningen om publikumsudvikling som de økonomiske grundvilkår. Med et gennemgående fokus på projektarbejde og projektskabelseskompetencer, ønsker vi, at kandidatuddannelsen skal imødekomme behovet for dimittender, som er entreprenante og fleksible i forhold til de produktionsmæssige

rammer, som kan begå sig inden for en variation af formater, og som kan tage et bredt ansvar for den kunstneriske kvalitet i en produktion.

Metodeudvikling og refleksion

Det gennemgående behov for en uddannelse, der kan bidrage til at forny og udvikle det koreografiske fagområde er et grundlæggende præmis for kandidatuddannelsen i koreografi. Det kandidatprojekt, der afslutter uddannelsen, tager udgangspunkt i kunstnerisk udviklingsvirksomhed som den metodiske og processuelle ramme for at undersøge, reflektere over og dokumentere den kunstneriske proces. Når aftagerpanelet fx efterspørger tid til at gå i dybden med metodeudvikling og refleksion over den faglige praksis, så er det netop det, som modulerne i "Performance kontekst" og kandidatprojektet skal bidrage til. Forventningen er, at vi på den måde kan uddanne nyskabende koreografer og dansere, der er i stand til at finde nye udtryksformer og nye formater for præsentation af koreografiske arbejder.

Internationalisering

Internationalisering fremstår som et centralt tema i behovsanalysen, og kandidatuddannelsen i koreografi imødekommer dette behov i kraft af sit nordiske udgangspunkt. Hver semester indeholder interaktioner på tværs af landegrænserne, som giver den studerende et internationalt netværk og erfaring med at arbejde internationalt. Uddannelsen vil netop have fokus på at udvikle de studerendes færdigheder i at dele deres praksis og projekter med de studerende fra partnerskolerne - også i andre formater end det fysiske møde. Samtidig forventer vi, at det, idet uddannelsen udbydes på engelsk, vil være attraktivt for udenlandske studerende at komme på udveksling og blive optaget på uddannelsen. Dertil kommer, at de studerende KUV-arbejde forankres i en international og tværkunstnerisk database for kunstnerisk forskning (www.researchcatalogue.net), hvorved de indgår i og er med til at udvikle et europæisk netværk af kunstnere med beslægtede KUV- og forskningsprojekter.

SAMMENHÆNG MED EKSISTERENDE UDDANNELSER

Der findes ingen kunstneriske kandidatuddannelser i koreografi i Danmark. Grunduddannelsen i dans og koreografi er omlagt fra en fireårig til en treårig uddannelse og er p.t. under akkreditering som en kunstnerisk bacheloruddannelse, hvilket udgør fundamentet for kandidatniveauet. Koreografi har tidligere været en specialiseringsmulighed på grunduddannelsens sidste to år, men for de studerende, der startede i 2013 og frem, har koreografi været en integreret del af uddannelsen. Det har bl.a. medført, at uddannelsen i foråret 2017 skiftede navn fra "moderne dans" til "dans og koreografi". Det indebærer, at de studerende udvikler et koreografisk perspektiv på dansen - mere end at de uddanner sig til at være både dansere og koreografer. Ændringen blev drøftet på et møde med aftagerpanelet den 4. april 2017 (Bilag 13), hvor det blev pointeret, at det hænger godt sammen med den måde, dansere arbejder på i branchen, hvor de i højere grad end tidligere skifter rolle i produktionerne og derfor har glæde af en udvidet forståelse for koreografi. Aftagerpanelet gav udtryk for, at grunduddannelsen har en fremsynet tilgang til dansen - og at det selvfølgelig er vigtigt at kommunikere tydeligt, at man ikke uddanner sig til koreograf på grunduddannelsen.

Parallelt med nærværende ansøgning søger DDSKS Kulturministeriet om prækvalificering af en kandidatuddannelse i scenekunst med henblik på første udbud i august 2019. Dimittender fra den kommende bacheloruddannelse i dans og koreografi og andre relevante uddannelser på bachelorniveau vil kunne søge ind på kandidatuddannelsen i scenekunst, men uddannelsen har et bredere fagligt fokus end en kandidatuddannelse i koreografi og vil ikke på samme måde kunne imødekomme behovet for specialisering i det koreografiske felt og give tilstrækkeligt målrettede og fleksible betingelser for det fællesnordiske samarbejde. Det er på den baggrund, at vi ansøger om selvstændig prækvalificering af kandidatuddannelsen i koreografi.

REKRUTTERINGSGRUNDLAG

Vi forventer, at ansøgerne kommer fra den fireårige uddannelse i dans og koreografi (tidligere moderne dans) og bacheloruddannelsen i dans og koreografi, som vi forventer bliver akkrediteret i oktober 2018.

HVIS RELEVANT: FORVENTEDE PRAKTIKAFTALER

Kandidatuddannelsen i koreografi indeholder ikke obligatorisk praktik, men et fast samarbejde med en professionel scene eller arrangør i partnerlandene (Bilag 2):

- Dansehallerne (København)
- ZODIAK (Helsinki)
- Dansens Hus (Oslo)
- Black Box Teater (Oslo)

Der foreligger p.t. ikke en konkret aftale med en professionel scene eller arrangør i Stockholm, men vi forventer at have en på plads inden en evt. akkreditering af uddannelsen.

BILAGSOVERSIGT

- Bilag 1: Rektors godkendelse af prækvalifikationsansøgningen
- Bilag 2: Partnere fra det professionelle miljø
- Bilag 3: Præcisering af typebeskrivelserne
- Bilag 4: Udredning om de videregående uddannelser på scenekunstmrådet
(https://kum.dk/uploads/tx_templavoila/Udredning%20om%20de%20videregaaende%20uddannelser%202013.pdf)
- Bilag 5: Rapport fra den faglige arbejdsgruppe (uddrag)
- Bilag 6: Lovbemærkninger til lov om videregående kunstneriske uddannelser (uddrag)
- Bilag 7: Aftagerpanelets anbefalinger til kandidatniveauet
- Bilag 8: Udtalelse fra DDSKS' aftagerpanel
- Bilag 9: Udtalelse fra De Frie Koreografer
- Bilag 10: Visionspapiret for udviklingen af scenekunsten i Danmark
(https://kum.dk/uploads/tx_templavoila/Scenekunstvision.pdf)
- Bilag 11: De kunstneriske uddannelser - Forslag til en fremtidig organisering
(<https://kum.dk/publikationer/2017/de-kunstneriske-uddannelser-forslag-til-en-fremtidig-organisering/>)
- Bilag 12: Dimittendundersøgelse DDSKS 2016
(https://ddsks.dk/sites/default/files/downloads/dimittendundersoegelse_ddsks_2016_1.pdf)
- Bilag 13: Referat fra møde i DDSKS' aftagerpanel 040417

Til Kulturministeriet
København, den 10. januar 2018

Følgrebrev til ansøgning

Den Danske Scenekunstscole sender hermed ansøgning om prækvalificering af den kunstneriske kandidatuddannelse i koreografi.

Venlig hilsen

Mads Thygesen
Rektor
Den Danske Scenekunstscole

DEN DANSKE
SCENEKUNST
SKOLE

THE DANISH
NATIONAL SCHOOL
OF PERFORMING
ARTS

ODS
KØBENHAVN
PER KNUTZONS VEJ 5
1437 KØBENHAVN K

ODS
ÅRHUS
SKOLEGADE 19B
8000 ÅRHUS C

ODS
FREDERICIA
KONGENSGADE 107
7000 FREDERICIA

ODS
ODENSE
ODEONS KVARTER 1, 4. SAL
5000 ODENSE C

ODS
ODSHERRED
ANNEBERGPARKEN 22
4500 NYKØBING S

ODS
ODS
POST@SCENEKUNSTSKOLEN.DK
+45 4172 2000

ODS
51531617
649 5798000793682
INT. DK 51531617

Letter of Intent

Joint Nordic Master in Choreography

Dansehallerne hereby confirms its intention to collaborate with the Joint Nordic Master in Choreography, developed in co-operation with the University of the Arts Helsinki, Danish National School of Performing Arts, Oslo National Academy of the Arts and Stockholm University of the Arts.

Dansehallerne is a national platform and a leading institution for contemporary choreographic performative art in Denmark, an independent institution with an operating grant from the Ministry of Culture and the Municipality of Copenhagen, located in central Copenhagen with a small branch in Aarhus. Dansehallerne provides meeting places for everyone interested in experiencing choreographic practices, research processes and critical debate and take a leading position in the development of new formats for public events, interactive and creative activities for all ages. We serve a community of 200 in-house artists with administrative support, high-level professional training, courses, seminars, with international residencies and the research that strengthens the representativity of contemporary choreographic performative arts, innovation and societal progress. 2016 we presented 300 performances on tour and 186 performances in Copenhagen.

Dansehallerne collaborates with a number of academic institutions, among them all the partners in this Joint Nordic Masters Program. This we do in favour of supporting the artistic community with further education, research and other related activities. We act as a partner, providing a professional, collegial milieu for cross-disciplinary dialogues between artists, students, researchers teachers and diverse audiences.

Copenhagen December 15th

Efva Lilja
Director

Dansehallerne KBH
Regnbuepladsen 7, 5. / 1550 KBH V.
Dansehallerne Aarhus
Valdemarsgade 1G, 2. / 8000 Aarhus C
Tlf.: 3388 8000 – info@dansehallerne.dk

DANSE
HALLERNE

TAIDEYLIOPISTO
PL 1
00097 Taideyliopisto

KONSTUNIVERSITETET
PB 1
00097 Konstuniversitetet

UNIVERSITY OF
THE ARTS HELSINKI
PO Box 1
FI-00097 Uniarts

+358 9 7258 0000
www.uniarts.fi

Letter of Intent

Joint Nordic Master in Choreography

Zodiak – Center for New Dance in Helsinki, Finland, hereby confirms its intention to act as a partner and a collaboration venue with the **Joint Nordic Master in Choreography** developed in cooperation with University of the Arts Helsinki, Danish National School of Performing Arts, Oslo National Academy of the Arts and Stockholm University of the Arts.

Zodiak is an experimental, pioneering centre of contemporary dance that focuses especially on artists, the community, and audience work. Zodiak is a key producer of and venue for contemporary choreographies and performances in Finland. Zodiak also actively engages in diverse audience work that stems from Zodiak's productions and the community of artists and participants around it.

Zodiak's collaboration with University of the Arts Helsinki strengthens exchange of information and creates links for future collaboration between students and Nordic professional field of dance as well as builds creative and critical thinking. Mentoring is also one of Zodiak's main measure according to our strategy.

Zodiak – Center for New Dance is a long-standing partner of Theatre Academy, University of the Arts Helsinki. Zodiak can provide mentoring, presenting at the venue and on the field as well as festival cooperation and internships with the Nordic Master programme.

Helsinki 7th December, 2017

Raija Ojala
Managing Director
Zodiak – Center for New Dance

Letter of intent

Dansens Hus hereby confirm our intention to collaborate as a partner in order to develop the Joint Nordic Master in Choreography, in cooperation with the University of the Arts Helsinki, Danish National School of Performing Arts, Oslo National Academy of the Arts, and Stockholm University of the Arts.

Dansens Hus is Norway's national stage for dance, established in 2004. We present productions covering a broad spectrum of dance, from production for babies to appearances by major international guest artists, from new Norwegian choreographers to well-established ones. Workshops, master classes, talks by artists, debates and exhibitions are some of what we often offer alongside the productions. We also organize the Urban moves street dance festival, and hiphop courses for children and young people. We work with other national and international dance companies and organizations. Dansens Hus presents 30-35 Norwegian and international productions each year.

Dansens Hus has for some years collaborated with the Oslo National Academy of Dance and will strongly support further collaboration and dialogue to contribute to strengthen the field of dance art in the Nordic countries.

Oslo, January 9th 2018

Un-Magritt Nordseth
Artistic Director

**DANSENS
HUS**

Nasjonal scene
for dans

Suzanne Bjørneboe
KHiO
+47 95218335
suzabjor@khio.no

Oslo, 09.01.2018

Letter of Intent

Black Box teater, Oslo, Norway, hereby confirms its intention to collaborate with the Joint Nordic Master in Choreography, developed in co-operation with the University of the Arts Helsinki, Danish National School of Performing Arts, Oslo National Academy of the Arts and Stockholm University of the Arts.

Black Box teater was founded in 1985. It is one of the programming theatres in Norway that co-produces and presents international and Norwegian contemporary performing art. With a history of more than 30 years, Black Box teater has transformed to become what is now a theatre with a strong artistic identity; dedicated to contemporary and experimental forms of performing art, programming Norwegian and international companies, emerging and established artists. We are a theatre that is attentive to experimentation and to transformation of performance today. Our program crosses disciplines, pays attention to multifaceted artists and proposes connections with visual arts, music and literature, among others.

Black Box teater collaborates with a number of academic institutions including KHiO. Black Box teater is a partner in different ways by following and presenting the works of the students, proposing seminars, talks and discussions involving the students, providing working spaces and opportunities to develop their work as well as stimulating connections between education and the professional field.

Best regards

Anne-Cécile Sibué-Birkeland
Artistic Director and General Manager

Forslag til præcisering af gradstypebeskrivelsen for kandidatniveauet på DDSKS

Bachelor-niveauet på DDSKS	Kvalifikationsramme	Bekendtgørelse
1.	Skal have kunstnerisk baseret viden om praksis og metoder samt forskningsbaseret viden om teori inden for relevante dele af fagområdet	[Skal have] ... kunstnerisk baseret viden om praksis, metoder og, hvor det er relevant, videnskabelig teori inden for scenekunstområdet
2.	Skal kunne forstå og reflektere over kunstnerisk praksis og metoder samt relevant videnskabelig teori	[Skal kunne] ... forstå og reflektere over kunstnerisk praksis, metoder og, hvor det er relevant, videnskabelig teori
3.	Skal kunne anvende kunstneriske og relevante videnskabelige metoder, redskaber og udtryksformer samt generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet	[Skal kunne] ... anvende kunstneriske metoder, redskaber og udtryksformer samt generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for scenekunstområdet

Kandidat-niveauet på DDSKS	Kvalifikationsramme	Bekendtgørelse
1.	Skal inden for fagområdet have viden, som på udvalgte områder er baseret på internationalt anerkendt kunstnerisk praksis, kunstnerisk udviklingsvirksomhed og førende forskning inden for relevante fagområder.	Skal inden for fagområdet have viden, som på udvalgte områder er baseret på internationalt anerkendt kunstnerisk praksis, kunstnerisk udviklingsvirksomhed og, hvor det er relevant, førende forskning.
2.	Skal kunne forstå og reflektere over fagområdets viden samt kunne identificere kunstneriske udfordringer og videnskabelige problemstillinger.	Skal kunne forstå og reflektere over fagområdets viden samt kunne identificere kunstneriske udfordringer og, hvor det er relevant, videnskabelige problemstillinger.
3.	Skal mestre fagområdets kunstneriske metoder, redskaber og udtryksformer og kunne anvende relevante videnskabelige metoder og redskaber, samt mestre generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet.	Skal mestre fagområdets kunstneriske metoder, redskaber og udtryksformer [...] samt mestre generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet.
4.	Skal kunne vurdere og vælge blandt fagområdets kunstneriske metoder og redskaber og videnskabelige teorier, samt på et kunstnerisk eller videnskabeligt grundlag opstille nye udtryk og løsningsmodeller.	Skal kunne vurdere og vælge blandt fagområdets kunstneriske metoder og redskaber [...], samt på et kunstnerisk [...] grundlag opstille nye udtryk og løsningsmodeller.

Rapport fra den faglige arbejdsgruppe (2015)

Udvalgte anbefalinger:

Arbejdsgruppen anbefaler, at:

- de studerendes selvstændige arbejde bør optimeres og have øget fokus i de nye uddannelser, og at det selvstændige projektarbejde bør få en voksende plads på såvel bachelor- som kandidatniveau,
- den kommende institution fastholder en vægtning af viden fra faglig praksis, og at institutionen afsætter ressourcer til at videreudvikle den eksisterende praksis og pædagogik inden for de fagområder, som fortrinsvist trækker på viden fra faglig praksis, den samlede institution prioriterer en udbygning og videreudvikling af vidensniveauet fra faglig praksis blandt de fastansatte undervisere gennem forskellige former for udviklingsvirksomhed og kompetenceudvikling, for at styrke institutionens evne til at kunne sammensætte et fagligt tilfredsstillende kollegium på bachelor- og kandidatniveau.
- alle fastansatte undervisere i fremtiden bør indgå i større, tværgående læringsmiljøer, der organiserer og samler undervisere i forhold til mere overordnede, beslægtede kompetencefællesskaber,
- alle kandidatuddannelser opbygges med en fleksibel modulstruktur, som giver mulighed for selvstændigt projektarbejde og specialisering inden for et bredt udvalg af scenekunstens fagområder,
- kandidatuddannelsesaktivitet udbydes på alle de eksisterende uddannelsessteder, så den ikke centraliseres,
- den samlede institution bør skabe læringsmiljøer, som kan tjene som faglige "baser" for grupper af undervisere med beslægtede fagområder, som enten underviser på bachelor, kandidat eller på begge niveauer,
- tværgående læringsmiljøer udvikles på den samlede institution med udgangspunkt i SSKS' model, som kan støtte opbygningen af den underviserkompetence, der skal til for at institutionen samlet kan udbyde bachelor- og kandidatuddannelser i scenekunst.
- den faglige strukturering af kandidatuddannelserne bør bygge på en fælles model, hvor centre/uddannelsesstederne går sammen om den fælles opgave at skabe det faglige grundlag for udbydelsen af scenekunstneriske kandidatuddannelser i Danmark,
- det pædagogiske og kunstneriske ansvar for én kandidatuddannelse bør tildeles et center/et uddannelsessted under den kommende institution,
- kandidatuddannelserne udarbejdes efter den foreslåede 'model 4', da den giver størst fleksibilitet både for den studerende og de enkelte læringsmiljøer.
- den sammenlagte skole arbejder for, at hvert center/uddannelsessted får ansvar for at udvikle relevant kompetence, der kan danne grundlag for udbydelse af moduler eller fulde kandidatuddannelser på Den Danske Scenekunstscole.
- udbuddet af masteruddannelser og udviklingen af disse bør ske i sammenhæng med udviklingen af kandidatuddannelserne for at sikre større sammenhæng i det kunstneriske videregående uddannelsessystem,

Side 32

Udvalget finder, at de studerendes selvstændige arbejde skal udgøre en af kerneaktiviteterne i de nye uddannelser, og at det selvstændige projektarbejde vil få en voksende plads på såvel bachelor- som kandidatniveau [...] Den øgende vægtning af selvstændigt projektarbejde stiller stadig større krav til en metodik i forbindelse med projektbeskrivelse, gennemføring og refleksion, hvilket igen fokuserer på fælles begrebs- sæt. Det bliver centralt for de studerendes arbejde, at de skal sætte sig selvstændige, faglige mål i løbet af

deres kandidatuddannelse, hvor det tillige vægtes højt, at de studerende formår at planlægge og gennemføre egne kunstneriske projekter.

En gennemgang af og forskellige forslag til konkretisering af gradstypebeskrivelserne for scenekunstneriske kandidatuddannelser

Arbejdsgruppens medlemmer er enige om, at gradstypebeskrivelserne foreløbigt kan beskrives på følgende måde for kommende kandidatuddannelse inden for den nye fælles organisatoriske og faglige ramme:

Viden og forståelse - vidensfeltet

Beskrivelsen af vidensfeltet for kandidatuddannelserne peger på, at den studerende skal have "viden, som på udvalgte områder er baseret på internationalt anerkendt kunstnerisk praksis og kunstnerisk udviklingsvirksomhed. Dette understreger vigtigheden af, at kandidatuddannelserne allerede fra starten tilknyttes internationalt anerkendte læringsmiljøer på de forskellige kompetenceområder, og at den kunstneriske udviklingsvirksomhed generelt åbnes både for danske og udenlandske scenekunstnere. Arbejdsgruppen har desuden drøftet scenekunstuddannelsernes forhold til forskningsbaseret viden og kommet frem til, at forskningsbaseret viden bør inddrages inden for relevante fagområder (f.eks. dramaturgi, kunstteori og kommunikation) med henblik på at kvalificere kandidatuddannelserne på internationalt niveau.

Viden og forståelse - forståelses- og refleksionsniveauet

Et andet krav til kandidatniveauet er, at den studerende skal kunne "forstå og reflektere over fagområdets viden". Dette krav sætter fokus på evnen til den studerendes refleksionsarbejde, idet den studerende må kunne sætte sit eget kunstneriske arbejde i relation til fagområdets videns- og praksisfelt (f.eks. fagets teori, metode og historiske udvikling). En kandidatstuderende skal kunne formidle og videreudvikle fagområdets viden gennem eget kunstnerisk arbejde og metodiske tilgange til dette. Arbejdsgruppen hæfter sig desuden ved, at den studerende skal kunne "identificere kunstneriske udfordringer og videnskabelige problemstillinger", idet kvalifikationsrammens fordringer her giver en klar indikation af den selvstændighed og det høje refleksionsniveau som skal kendetegne et kandidatstudium på fremtidens scenekunstuddannelser.

Færdigheder – typen af færdigheder

Mens bachelorniveauet kræver, at den studerende skal kunne "anvende kunstneriske og relevante videnskabelige metoder, redskaber og udtryksformer", er kravet til en kandidatstuderende, at man skal "mestre fagområdets kunstneriske metoder, redskaber og udtryksformer". Ligeledes skal den studerende "mestre generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet". Der er altså tale om et krav til udviklingen af den studerendes færdigheder, der skal bevæge sig fra "anvendelse" (bachelor) til "mestring" (kandidat), og denne fordring angiver igen retningen for det praktiske og kunstneriske arbejde på kandidatuddannelsen. Kravet fokuserer på evnen til at mestre individuelle kunstneriske udtryksformer, som den enkelte studerende udvikler gennem erfaring og afprøvning i løbet af sit selvstændige kunstneriske arbejde. Selvstændigheden i arbejdet er også forudsætningen for at kunne udvikle sin egen faglighed og originalitet, så den også egner sig til beskæftigelse.

Færdigheder – vurdering og beslutning

På kandidatuddannelsen skal den studerende ikke kun være i stand til at "vurdere kunstneriske udfordringer" og "begrunde og vælge relevante udtryk", sådan som det er tilfældet på bachelorniveauet. Den kandidatstuderende skal også kunne "vurdere og vælge blandt fagområdets kunstneriske metoder og redskaber" og videnskabelige teorier. Dette indikerer, at den studerende skal have stort overblik over og bred indsigt i fagområdets metoder og redskaber. Samtidig skal den studerende kunne "opstille nye udtryk og løsningsmodeller - på et kunstnerisk eller videnskabeligt grundlag". Det er altså ikke tilstrækkeligt for en kandidatstuderende at vælge blandt de eksisterende muligheder, idet kandidatniveauet stiller krav om en nyskabende og original omgang med scenekunstens metoder og udtryksformer.

Færdigheder – formidling

Inden for formidlingsfeltet skal den studerende kunne "varetagelse kunstnerisk formidlingsvirksomhed og diskutere professionelle og relevante videnskabelige problemstillinger" med både fagfæller og ikke-specialister. Mens bachelorniveauet stiller generelle krav til formidlingsevnen, kræver kandidatniveauet desuden, at den studerende skal kunne indtage en ledende rolle i formidlingsvirksomheden, idet de skal kunne formidle og forholde sig kritisk til faglige problemstillinger inden for eget og andres kunstneriske arbejde.

Kompetencer – handlingsrummet

Kravet til den studerendes selvstændige arbejde på kandidatniveauet viser sig ikke mindre tydeligt i handlingsrummet, hvor den studerende skal kunne "styre arbejds- og udviklingssituationer, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller eller udtryk". På bachelorniveauet er kravet noget mindre omfattende og mindre selvstændigt: Her skal den studerende kunne "håndtere" komplekse og udviklingsorienterede situationer. Kandidatkravet beskriver det avancerede og komplekse arbejde med scene-kunstneriske værker, hvor den studerende forudsættes at have tilstrækkelig erfaring med at kunne improvisere og gribe løsninger ved hjælp af de tilbud, der opstår – ikke mindst i samarbejdet med andre, og samtidig skabe ud fra egen indlevelse, egen fantasi og forestillingsevne. Fokus ligger også her på de originale løsninger. Der er kommet et centralt krav til den enkelte studerende, om at han/hun selv kan "styre" arbejdet.

Kompetencer – samarbejde og ansvar

På kandidatniveauet skal den studerende selv kunne "igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde". På bachelorniveauet er kravet kun, at den studerende skal kunne "indgå" i fagligt og tværfagligt samarbejde. Igen stilles der skarpt på den selvstændige, individuelle, men samarbejdende kunstner i kollektive arbejdsrelationer. Kandidaten skal også kunne "påtage sig professionelt ansvar". Skolen skal altså kunne føle sig tryk ved, at den studerende efter endt kandidatuddannelse kan beherske fagområdet som professionel kunstner/fagudøver.

Kompetencer – læring

Den studerende skal på kandidatniveauet "selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering". Dette krav fokuserer også på hele uddannelsens opbygning og pædagogiske tilgang, hvor den studerende i høj grad selv skal være ansvarlig for egen udvikling, og selv vælge specialisering og de vejledere, der skal hjælpe ham/hende til at nå det ønskede niveau i løbet af uddannelsen.

Scenekunstneriske kandidatuddannelser

Generelle betragtninger

Hvad skal der til for at løfte en kandidatuddannelse inden for scenekunstmrådet? Dette spørgsmål har været helt centralt for arbejdsgruppens overvejelser omkring strukturen og indholdet af de kommende kandidatuddannelser. Igangsætningen og implementeringen af kandidatuddannelser ligger fortsat nogle år fremme, men fordi disse uddannelser stiller store krav til institutionens organisering og videndeling bliver hovedopgaven for ledelsen af den nye institution allerede nu at løfte denne opgave og formulere en samlet strategi for scenekunstuddannelsernes organisering og akkreditering, der kan være med til at sikre uddannelserne og bringe dem på højde med scenekunstens fremtidige udvikling.

Fleksible kandidatuddannelser i scenekunst

Arbejdsgruppen anbefaler, at alle kandidatuddannelser opbygges med en fleksibel modulstruktur, som giver mulighed for selvstændigt projektarbejde og specialisering inden for et bredt udvalg af scenekunstens fagområder. Det bliver en væsentlig opgave for den samlede institution at opbygge fag- og læringsmiljøer, som er tilstrækkeligt robuste til at kunne løfte denne opgave. Der er imidlertid bred enighed i arbejdsgruppen om, at den kommende institution ikke skal samle alle kandidatuddannelser på ét sted, fordi dette vil føre til en uensigtsmæssig centralisering. Arbejdsgruppen anbefaler tværtimod, at den kommende institution skal bygge videre på de nuværende uddannelsers forskellige styrkepositioner og udbyde kandidatuddannelser eller kandidatmoduler på alle de eksisterende uddannelsessteder, der udbyder ordinære uddannelser i dag. Dette er en afgørende forudsætning for, at sammenføringen af scenekunstuddannelserne ikke fører til ensretning af uddannelsernes form og indhold, men tværtimod styrker de eksisterende uddannelsessteders muligheder for at udvikle og profilere sig.

I forlængelse af arbejdsgruppens overvejelser omkring organiseringen af bachelor- og kandidatuddannelser anbefales en fælles løsningsmodel, hvor uddannelsesstederne kan udbyde fleksible kandidatuddannelser i scenekunst med forskellige muligheder for specialisering (jfr. kapitel 6). Disse specialeområder bør udvikles i forhold til uddannelsesstedernes styrkeområder og udviklingsmuligheder. For at fastholde aktivitetsniveauet på de eksisterende uddannelsessteder, bør de tildeles et bestemt antal studiepladser på kandidatniveau, som passer til deres kapacitet og deres kompetenceområder (om kompetenceområderne, jfr. kap. 5.4).

Kandidatuddannelserne bør tænkes og udvikles i forhold til centrale uddannelsesområder, som i fremtiden skal varetages af de forskellige afdelinger/centre (f.eks. musikdramatik, performance, kunstpædagogik, iscenesættelse, etc.). Og det skal være muligt for den enkelte studerende at vælge moduler på tværs af de eksisterende uddannelsessteder og -udbud, idet det er afgørende for udviklingen af fremtidens scenekunst, at de studerende kan sammensætte en kandidatuddannelse, der passer til deres kunstneriske udvikling og individuelle læringsmål. Hvis uddannelsesstederne skal kunne løfte denne vigtige opgave, kræver det i høj grad, at uddannelserne arbejder sammen på tværs af fag- og kompetenceområder omkring udbuddet og udviklingen af kandidatmoduler.

Opbygning af tværgående læringsmiljøer og videndeling mellem undervisere

Arbejdsgruppen har gennemgået de forskellige scenekunstuddannelsers egne tanker og planer for de kommende kandidatuddannelser, og konkluderet, at der findes rig mulighed for at samarbejde omkring udviklingen af kandidatmoduler og specialeområder. Arbejdsgruppen fremhæver samtidigt, at den samlede institution må opbygge og styrke læringsmiljøer, der er større end de fagmiljøer, som hidtil har eksisteret på de nuværende tre- eller fireårige uddannelser. Videndeling mellem læringsmiljøerne bliver en hovedopgave for den nye institution. En målrettet kunstnerisk udviklingsvirksomhed inden for alle aspekter af scenekunstmrådet er en væsentlig forudsætning for uddannelse af og rekruttering af undervisere, der har kompetence til at undervise på kandidatniveau.

Arbejdsgruppen understreger, at stillingsstrukturen for (de fastansatte og fasttilknyttede) undervisere bliver en afgørende faktor i etableringen af en kandidat-faglighed. Det er afgørende, at underviserne får mulighed for at fordele deres tid hensigtsmæssigt i forhold til de tre vigtigste arbejdsopgaver:

- (1) undervisning,
- (2) kunstnerisk (og pædagogisk) udviklingsvirksomhed og
- (3) administrative opgaver og tillidshverv (og evt. ledelsesopgaver).

Kunstnerisk udviklingsvirksomhed som forudsætning for kandidatuddannelserne

I forhold til udviklingen af videngrundlaget på scenekunstudannelserne står institutionen overfor en dobbelt udfordring: På den ene side skal der formuleres en samlet strategi for KUV-området med henblik på at sikre, at institutionen som helhed kan leve op til de krav, der stilles til en videregående kunstnerisk uddannelse på kandidatniveau. Disse krav vil med sikkerhed udvikle sig i takt med institutionens overordnede ambition om, at uddannelsernes indhold, struktur og kvalitet skal kunne matche det allerhøjeste internationale niveau. Udfordringerne for den nye institution indbefatter tillige spørgsmålet om, hvordan man mest hensigtsmæssigt understøtter og videreudvikler videngrundlaget på scenekunstudannelserne lokalt så vel som nationalt, idet man med henvisning til Kulturministeriets rapport om *Kunstnerisk udviklingsvirksomhed* (2012) bør iværksætte en samlet strategi for udviklingen af institutionens kunstneriske udviklingsprojekter.

Arbejdsgruppen forudser, at vægtningen og fordelingen af undervisnings- og udviklingsmidler bliver en central udfordring for den nye ledelse: Hvis uddannelserne skal indfri ambitionen på vidensområdet kræver det f.eks., at institutionen afsætter betragtelige økonomiske og administrative ressourcer til kunstnerisk og pædagogisk udviklingsvirksomhed. Akkrediteringen af uddannelserne vil desuden øge behovet på efter- og videreuddannelsesområdet.

Struktur/organisering som forudsætning for fælles faglighed

Fag-, lærings- og udviklingsmiljøer for kandidatuddannelserne

Arbejdsgruppens medlemmer har drøftet, hvordan den samlede institution kan skabe fag- og læringsmiljøer for kandidatniveauet, der er tilstrækkeligt substantielle og fleksible til at give de studerende studieforløb med faglig tyngde og bredde. Gruppen mener, at den samlede institution bør skabe læringsmiljøer, som kan tjene som faglige "baser" for grupper af undervisere med beslægtede fagområder, som enten underviser på bachelor, kandidat eller på begge niveauer. Læringsmiljøerne vil kunne fungere enten som tilhørende primært én lokalitet, eller flere. Det bliver en vigtig opgave for den nye institution at etablere disse større læringsmiljøer.

Kompetenceområder

SSKS har som svar på denne udfordring udviklet tanken om såkaldte "kompetenceområder", og er begyndt at etablere disse i skolens tre uddannelsescentre. Kompetenceområderne består af faglige "sammenslutninger" af undervisere med kompetencer inden for beslægtede eller relaterede fagområder, i en mere åben forståelse af begrebet fagområde end strengt professionsorienteret.

Alle fastansatte undervisere er tilknyttet et kompetenceområde inden for et af de tre centre. Typisk vil en underviser have sin tilhørighed til kun ét kompetenceområde. Det betyder ikke, at den enkelte underviser ikke kan virke inden for flere uddannelser og centre/afdelinger. Tværtimod vil denne praksis have potentielle til at opløse den nuværende lidt statiske og traditionelle brug af undervisernes kompetencer – som hidtil typisk har været begrænset til undervisning på en af de nuværende uddannelser.

Kompetenceområderne på SSKS er:

- Kompetenceområde for kroppens bevægelse og udtryk
- Kompetenceområde for rolle og karakter

- Kompetenceområde for musikalitet og stemmens udtryk
- Kompetenceområde for pædagogik, formidling og entreprenørskab
- Kompetenceområde for iscenesættelse
- Kompetenceområde for visualitet, farve, rum, objekt
- Kompetenceområde for akustik, lydskabelse og musikalsk komposition
- Kompetenceområde for vidensfag
- Kompetenceområde for scenisk realisering
- Kompetenceområde for kommunikation og ledelse

Kompetenceområderne skal:

- Sikre det faglige og kunstneriske niveau inden for sit fagområde – primært på kandidatuddannelserne
- Udvikle undervisningsmoduler, primært på kandidat-, men også – hvor det er relevant – på bacheloruuddannelserne
- Facilitere overordnede læringsmæssige/pædagogiske drøftelser på det pågældende fagområde
- Skabe initiativer til pædagogisk udviklingsvirksomhed og kunstnerisk udviklingsvirksomhed inden for det pågældende kompetenceområde
- Analysere behovet for ny lærerkompetence inden for kompetenceområdet, og medvirken til beskrivelse af faglig profil for stillingen ved ansættelse af nye lærere

Arbejdsgruppen har drøftet modellen med kompetenceområder, og vurderer, at den indeholder vigtige elementer, der kan skabe fælles faglighed på tværs af uddannelses- og læringsmiljøer. Modellen kan styrke det fælles potentiale for den nye uddannelsesinstitutionens undervisningskompetencer på bachelor- og kandidatniveau. Arbejdsgruppen anbefaler, at modellen danner udgangspunkt for udviklingen af tværgående læringsmiljøer på den samlede institution, som kan støtte opbygningen af den underviserkompetence, der skal til for at institutionen samlet kan udbyde bachelor- og kandidatuddannelser i scenekunst.

Optagelse til kandidatuddannelse

Der er enighed i arbejdsgruppen om, at adgang til en optagelsesprøve til kandidatniveauet kræver, at ansøgeren har bestået en relevant scenekunstnerisk bachelor- eller har bestået en anden tilsvarende relevant uddannelse. I en overgangsperiode bør de tidligere, fire- eller treårige scenekunstneriske grunduddannelser give adgang til optagelsesprøver på kandidatniveauet (også selv om man har været flere år i arbejde efter uddannelsen). Det skal overvejes nøje, hvor langt tilbage de nuværende grunduddannelser skal give adgang til optagelsesprøve og om der kan etableres 'opgraderingsmoduler' for ansøgere, der har taget uddannelser for længe siden. Der er ligeledes enighed om at der, i hvert fald i en overgangsperiode, skal kunne ansøges om dispensation fra kriteriet om tidligere uddannelse, da det er intentionen at skabe en højere grad af fleksibilitet på uddannelsesniveau for bedre at kunne tilpasse sig et dynamisk arbejdsmarked.

Faglig og organisatorisk strukturering af kandidatuddannelser baseret på centre/uddannelsessteder og kompetenceområder

Opgaven med at udbyde kandidatuddannelser vil repræsentere en stor udfordring for de fremtidige fag- og læringsmiljøer på Den danske Scenekunsts skole – ikke kun i faglig forstand, men også organisatorisk og strukturelt. Det er vigtigt, at den nye sammenlagte skole opbygger faglige og institutionelle strukturer, der kan skabe synergi og samarbejde for kandidatuddannelse, både inden for hver afdeling/hvert center, men også mellem uddannelsesstederne.

Arbejdsgruppen har drøftet mulige overordnede modeller for faglig organisering af de scenekunstneriske kandidatuddannelser på den kommende institution. Med udgangspunkt i en overordnet tanke om, at en sammenlagt scenekunsts skole med flere centre/uddannelsessteder giver store muligheder for at opbygge tværgående læringsmiljøer og faglige samarbejder på tværs af /centre/studiestederne, mener arbejdsgruppen, at den faglige strukturering af kandidatuddannelserne bør bygge på en fælles model, hvor centre/uddannelsesstederne går sammen om den fælles opgave at skabe det faglige grundlag for udbydelser af scenekunstneriske kandidatuddannelser i Danmark, men at det pædagogiske og kunstneriske ansvar for én kandidatuddannelse tildeles et center/et uddannelsessted under den kommende institution.

Dette betyder ikke det samme som, at alle centre/uddannelsessteder nødvendigvis skal have ansvar for at tilbyde *hele* den faglighed, der skal til for at udbyde en kandidatuddannelse. Man kan tænke sig, at en kandidatstuderende henter kandidatmoduler på flere centre/uddannelsessteder i løbet af studieårene. Dog mener arbejdsgruppen, at en studerende skal have sin faglige hovedtilknytning i ét uddannelsessted/ét center.

Arbejdsgruppen mener, at hvert center/uddannelsessted bør ledes af en (center)leder, som har det overordnede kunstneriske/pædagogiske *ansvar* for udbuddet af et antal (1-3) kandidatuddannelser (specialer) i scenekunst tillagt centret/uddannelsesstedet.

Centret/uddannelsesstedet bør også have ansvar for et antal (2-4) kompetenceområder (se punkt 5.4.), hvor de fastansatte undervisere i centret/uddannelsesstedet er fordelt. Kompetenceområderne bliver derved de centrale, faglige enheder, som garanterer for, at det faglige niveau er tilstrækkeligt højt. Kompetenceområderne vil have til opgave at udvikle og fagligt bemande et antal kandidatmoduler, med tilknytning til et kandidatspeciale inden for en kandidatuddannelse i scenekunst. Modulerne kan også være tilrettelagt for studerende, der har sin faglige hovedtilknytning på andre specialer, og også for studerende fra andre centre/uddannelsessteder.

Arbejdsgruppen forestiller sig, at den studerende søger ind til kandidatniveauet med en ansøgning til et center/uddannelsessted, som altså har ansvar for et vist antal (1-3) kandidatuddannelser/specialer. Den studerende kan sammensætte sin kandidatuddannelse med forskellige kompetenceområders moduler, også på tværs af centre/uddannelsessteder.

Den studerende hører hjemme i centret/uddannelsesstedet, her har han/hun sin hovedvejleder. Men man kan eventuelt tilbringe dele af sin studietid på andre centre/uddannelsessteder, og også på andre skoler i ind- og udland og i praktik/produktionsforløb, og dermed hente moduler fra flere forskellige læringsmiljøer.

Kompetenceområdene undervisere har ansvaret for den studerendes moduler. Centerlederen/lederen er overordnet ansvarlig, mens vejlederen er den enkelte studerendes hovedperson.

Model 4 – "Den fleksible model B – med et stort antal kombinationsmuligheder"

I model 4 er sammensætningen af kandidatuddannelsen primært afhængig af den enkelte studerendes valg. Man søger kandidatniveauet ved selv at præsentere en "pakke" – en sammensætning af det, som har en meningsfuld sammenhæng – efter den studerendes valg.

Sammensætningen kan være hentet fra fagmoduler inden for ét center/én afdeling, eller en sammensætning af fagmoduler hovedsagelig fra ét center/én afdeling, men suppleret med moduler fra andre centre/afdelinger, og/eller med moduler/forløb/uddannelsesdele fra andet sted (uden for centret/afdelingen/skolen, i andre byer, lande, studierejser, praktik el.)

Sammensætningen afgør, hvilket "speciale" man får på afgangsdiplomet. Det kan f.eks. være, at man skal have 70 % af instruktionsorienterede fagmoduler for at få en "kandidat i scenekunst med speciale iscenesættelse og komposition". Titlerne på disse uddannelser er selvfølgelig kun antydninger af de muligheder, som den fleksible model rummer, og den frihed den tilbyder. Modellen antyder, at alle studerende uanset valg af moduler og fagsammensætning, vil blive "kandidat i scenekunst med speciale i"

Kandidatuddannelser

Med hensyn til kandidatuddannelserne er der for store usikkerhedsmomenter både indholdsmæssigt og strukturelt til, at arbejdsgruppens medlemmer kan påtage sig at beskrive dem indholdsmæssigt på nuværende tidspunkt. Dog har gruppens medlemmer drøftet en række hovedområder, hvor den mener, det vil være aktuelt for den pågældende afdeling at udvikle kandidatuddannelser i samarbejde med hele uddannelsesinstitutionen.

Arbejdsgruppen lægger stor vægt på betydningen af læringsmiljøer med undervisere på højeste faglige og kunstneriske niveau som en grundforudsætning for etableringen af kandidatuddannelser på den kommende uddannelsesinstitution. De eksisterende fagmiljøer på de nuværende centre/uddannelsessteder har undervisnings- og udviklingskompetencer på fagområder, som kan danne grundlag for videreudvikling af kandidatkompetence i forhold til undervisning og udviklingsvirksomhed. Kunstnerisk udviklingsvirksomhed ("artistic research") og pædagogisk udviklingsvirksomhed vil være en vigtig opgave at løfte for skolen som helhed og uddannelsesstederne/centre i fremtiden, når det gælder at opbygge kandidatkompetence.

Med henvisning til den i kap. 6.2. beskrevne model for kandidatstruktur anbefaler gruppen, at den sammenlagte skole arbejder for, at hvert center/uddannelsessted får ansvar for at udvikle relevant kompetence, der kan danne grundlag for udbydelse af moduler eller fulde kandidatuddannelser på Den danske Scenekunsts skole. Som tidligere foreslået, ønsker arbejdsgruppen, at det arbejdes videre med den model, som indebærer udviklingen af "kandidatuddannelser i scenekunst med speciale i"

Kandidatuddannelse i Aarhus

Uddannelserne i Aarhus foreslår, at der arbejdes for at etablere kandidatkompetence i Aarhus inden for følgende områder:

- Skuespil for scenen. Fysisk teater, og undervisning.
- Dramatisk skrivekunst

Kandidatuddannelse i København

SSKS foreslår, at der arbejdes for at etablere kandidatkompetence i København inden for følgende områder:

- skuespil for scene, film og andre medier
- moderne dans og koreografisk praksis

- dramatiske og kompositoriske kompetencer inden for iscenesættelse
- advanced performance and choreography studies (engelsksproglig)
- kompetencer inden for scenografi, rum, kostume- og artefaktdesign
- lysdesign
- lyddesign
- kandidatniveau inden for kommunikationsprocesser og ledelse.
- kandidatniveau inden for realisering af komplekse sceniske løsninger
- professional practice in entrepreneurship and facilitation (engelsksproglig)
- exploring music in the performing arts (engelsksproglig)

Kandidatuddannelse i Odense

Skuespiluddannelsen i Odense foreslår, at der arbejdes for at etablere kandidatkompetence i Odense inden for følgende områder:

- skuespil med speciale i musikdramatik (i samarbejde med Syddansk Musikkonservatorium).
- skuespil med speciale i "skuespilleren og masken".
- skuespil med speciale i "Complicité".

Kandidatuddannelse i Fredericia

Musicalakademiet Fredericia foreslår, at der arbejdes for at etablere kandidatkompetence i Fredericia inden for følgende områder:

- musicalperformance
- musical-koreografi
- repetition/akkompagnement for musikteater (evt. i samarbejde med Syddansk Musikkonservatorium)
- instruktion til musikteater (i samarbejde med instruktøruddannelsen)
- komposition til musikteater (i samarbejde med Uterus – Danmarks udviklingscenter for musicals – og evt. Syddansk Musikkonservatorium)
- dramatisk skrivekunst til musikteater (i samarbejde med dramatikeruddannelsen og Uterus – Danmarks udviklingscenter for musicals)

Lovbemærkningerne til lov om videregående kunstneriske uddannelser (2014)

1.3.2.5. Ny struktur for scenekunstudannelserne

Kulturministeren vil fastsætte nærmere regler om, at uddannelsesstrukturen ved den nye scenekunstudannelsesinstitution inden for en nærmere fastsat overgangsperiode skal overgå til en bachelor- og kandidatstruktur. Kulturministeren følger dermed udvalgets anbefaling om, at de scenekunstneriske uddannelser skal udvikles til bachelor- og kandidatuddannelser.

De videregående scenekunstneriske uddannelsesinstitutioner udbyder aktuelt 3-4-årige videregående uddannelser samt enkelte 2-årige overbygningsuddannelser inden for en række scenekunstneriske fagområder såsom skuespil, sceneinstruktion, scenografi, lystechnik/lysdesign, lydteknik/lyddesign, sceneproduktion og forestillingsledelse og rekvisit, moderne dans, koreografi, musikakkompagnement til dans, danseformidling, dramatik og musicalperformance. Scenekunstudannelserne er således ikke harmoniseret med bachelor- og kandidatstrukturen, der eksisterer på langt hovedparten af det videregående uddannelsesområde i Danmark og Europa. Den manglende harmonisering er en barriere for både udviklingen af institutionssamarbejde med andre videregående uddannelser i Danmark og udlandet og for den enkelte studerendes mulighed for at sammensætte sin uddannelse og tage en videreuddannelse. Ved at blive tilpasset den generelle gradsstruktur for de videregående uddannelser vil scenekunstudannelsesområdet kunne etablere den fleksibilitet, kompatibilitet og mobilitet såvel nationalt som internationalt, der bedst kan udvikle scenekunstudannelserne til gavn for den enkelte studerende, for scenekunstmiljøet og for det omgivende samfund.

Endvidere vil overgangen til en bachelor- og kandidatstruktur være parallel med udviklingen inden for det videregående kunstneriske uddannelsesområde både nationalt og i nordisk og europæisk sammenhæng. Inden for det seneste årti er der således blevet etableret bachelor- og kandidatuddannelser på de danske musikkonservatorier og på de videregående designuddannelser, der tidligere lå under Kulturministeriet. I nordisk sammenhæng har størstedelen af de videregående scenekunstudannelser i løbet af de seneste år fået status som bachelor- og kandidatuddannelser.

Kulturministeriet vil lægge vægt på, at overgangen til en bachelor- og kandidatstruktur ikke vil medføre en teoretisering og akademisering af scenekunstudannelserne på bekostning af deres praksisnære og kunstneriske elementer, men at overgangen derimod vil muliggøre udviklingen og styrkelsen af uddannelsernes kunstneriske grundlag. Blandt andet vil uddannelserne blive omfattet af gradstypebeskrivelsen for de videregående kunstneriske uddannelser i den danske kvalifikationsramme med den præcisering af kunstnerisk grundlag, som fremgår af denne. Det er de eksisterende 3- og 4-årige videregående uddannelser, der får bachelorstatus. Dette sker ved, at alle de nuværende grunduddannelser – skuespil, sceneinstruktion, musicalperformance, moderne dans, sceneteknik, scenografi og dramatik – skal optage til 3-årige bacheloruddannelser og have fastsat læringsmål, der harmoniserer med den kunstneriske bachelorgrad. Det forventes, at der kan ske optag på bacheloruddannelserne fra august 2016.

Kandidatniveauet vil være nyt på scenekunstudområdet. Jf. anbefalingerne i scenekunstudredningen etableres kandidatuddannelserne først efter det første optag på bacheloruddannelserne, så kandidatuddannelserne kan etableres på et velfunderet fagligt grundlag. Derfor forventes først optag på kandidatuddannelserne fra studieåret 2019-2020. Den gradvise indfasning af kandidatniveauet vil give den nye samlede institution tid til at forberede institutionsakkreditering, så kvaliteten af uddannelserne sikres, inden institutionen kan udbyde kandidatuddannelser.

Adgangen til scenekunstudannelserne ved den nye institution vil efter overgangen til en bachelor- og kandidatstruktur være en bestået optagelsesprøve på såvel bachelor- som kandidatniveau, hvor ansøgenes kunstneriske evner og talent vurderes. I lighed med tidligere og med den altovervejende del af de øvrige videregående kunstneriske uddannelser vil der ikke være krav om en forudgående gymnasial uddannelse ved optagelse på de videregående scenekunstneriske uddannelser.

1.3.2.6. Stillingsstruktur ved den nye scenekunstudannelsesinstitution

Den ændrede status for scenekunstudannelserne under en ny, samlet institution vil betyde, at det kunstnerisk-videnskabelige personale på institutionen på sigt skal omfattes af en stillingsstruktur. Stillingsstrukturen skal afspejle, at der på højere videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner, ud over at drive praksisbaseret undervisning, er pligt til at drive kunstnerisk udviklingsvirksomhed og, hvor det er relevant, forskning for en del af institutionens ansatte. Dette vil give en ændret ressourcefordeling i forhold til den enkelte ansattes tidsforbrug på henholdsvis undervisning og dokumenteret videnproduktion.

2.4. Internationalt uddannelsessamarbejde

2.4.1. Gældende ret

Der er ikke i den gældende lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner fastsat specifikke bestemmelser om internationale forhold og internationalt uddannelsessamarbejde. Det følger dog af den gældende lovs § 9, stk. 1, at kulturministeren efter samråd med institutionen beslutter, hvilke uddannelser institutionen skal udbyde. I medfør af denne bestemmelse har kulturministeren tidligere efter ansøgning fra uddannelsesinstitutionerne godkendt udbud af fælles forløb mellem en dansk uddannelsesinstitution og udenlandske videregående uddannelsesinstitutioner. Disse forløb har alene givet adgang til et nationalt eksamensbevis, da der på nuværende tidspunkt ikke er fastsat nærmere regler på Kulturministeriets område om fælles eksamensbeviser ved internationale fælles uddannelser. Kulturministeriet har dog meddelt uddannelsesinstitutionerne, at udenlandske uddannelsesinstitutioner kan påføre det nationale eksamensbevis en påtegning om, at dele af uddannelsen er gennemført i udlandet.

2.4.2. Kulturministeriets overvejelser

For at sikre kunstnerisk og kulturel kvalitet og mangfoldighed har de videregående kunstneriske uddannelser under Kulturministeriet tradition for åbent at søge kilder til inspiration og fornyelse på tværs af nationale, kulturelle og sproglige skel. Internationalt udsyn og en fortsat omverdensorientering er således en integreret del af disse uddannelser. Den øgede internationalisering på det videregående uddannelsesområde generelt har gennem de seneste år også haft stor betydning for Kulturministeriets videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner, og institutionerne har i stigende grad styrket deres samarbejde om uddannelse, studenterudveksling, forskning og kunstnerisk udviklingsvirksomhed med udenlandske uddannelsesinstitutioner. Internationaliseringen har dog også mødt institutionerne med nye udfordringer. Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner indgår således i en skærpet global konkurrence om at tiltrække de bedste studerende, undervisere og forskere. Dette stiller krav til institutionerne om en øget international profilering og synliggørelse. Et tæt samspil med fagligt stærke og dynamiske udenlandske aktører er også blevet et vilkår for at få adgang til talent og opnå international kvalitet og konkurrencedygtighed. Ligeledes har en række internationale politiske processer øvet stor indflydelse på uddannelserne. Især har Bologna-processen med sine krav om en harmonisering af uddannelsesstrukturer, indførelse af ECTS, kvalifikationsramme og akkreditering medvirket til at ændre rammevilkårene for institutionernes virksomhed.

2.4.3. Forslag til ny ordning

For at sikre den fortsatte udvikling af internationaliseringen på Kulturministeriets videregående uddannelser, herunder at de studerende får bedre mulighed for at opnå international erfaring i løbet af deres uddannelse, foreslås det, at uddannelsesinstitutionerne skal tilrettelægge den enkelte uddannelse

således, at den studerende inden for den normerede studietid har mulighed for at gennemføre dele af uddannelsen i udlandet. Uddannelserne skal altså tilrettelægges således, at den studerende har mulighed for at tage på et studie- eller praktikophold i udlandet som led i sin uddannelse. Med lovforslaget foreslås det endvidere, at uddannelsesinstitutionerne efter aftale med en eller flere anerkendte udenlandske uddannelsesinstitutioner kan tilrettelægge den enkelte uddannelse således, at dele af uddannelsen kan gennemføres ved anerkendte udenlandske uddannelsesinstitutioner. Endvidere gives kulturministeren hjemmel til at kunne fastsætte nærmere regler om uddannelsesinstitutionernes udbud af uddannelse i samarbejde med udenlandske videregående uddannelsesinstitutioner. Hensigten med lovforslaget er ikke at ændre institutionernes nuværende praksis, men at gøre loven tidssvarende og dermed sikre bedre muligheder for at styrke området.

Aftagerpanelets anbefalinger til kandidatniveauet på DDSKS

DDSKS' aftagerpanel har drøftet kandidatniveauet på et møde den 18. maj 2016. Mødet var et vigtigt udgangspunkt for udviklingsarbejdet. Siden har kandidatniveauet været et tema på de møde, hvor bacheloruddannelserne er blevet drøftet. Uddannelseslederne for hhv. skuespil, dans og koreografi, iscenesættelse og scenekunstnerisk produktion har her præsenteret deres foreløbige ideer om kandidatniveauet. På et møde den 26. september 2017 blev aftagerpanelet præsenteret for et skriftligt oplæg til kandidatuddannelsens formål og struktur, som i store træk ligner det, der nu fremgår af udkastet til studieordningen. Aftagerpanelet havde på det tidspunkt ingen yderligere bemærkninger til forslaget.

Uddrag af referat fra mødet den 18. maj 2016

Aftagerpanelet valgte overordnet at diskutere hvor præcist eller åbent skolen bør definere kandidatuddannelserne. Panelet opfordrede skolen til ikke at tænke konservativt i forhold til overbygningerne: En femårig uddannelse bør ikke bare være de nuværende fireårige uddannelser spredt ud på fem år. Bacheloruddannelserne skal være så helstøbte som muligt, så kandidatuddannelserne reelt kan være individuelle og med mulighed for fordybelse, specialisering, nye retninger, eller hvad den studerende må ønske. Panelet var opmærksomt på, at dette stiller store krav til skolens fleksibilitet i forhold til undervisere. Panelet diskuterede vægtningen mellem det håndværksmæssige og refleksionen, og forskellen på bachelor- og kandidatuddannelserne i forhold til dette.

Aftagerpanelet drøftede desuden følgende emner:

- Kandidatniveauets potentiale for at styrke refleksionsniveauet inden for scenekunsten med udgangspunkt i faglig praksis frem for i akademisk teori.
- Kandidatniveauets potentiale for at nedbryde kunstige skel og fordomme i branchen.
- Optag og overgang fra bachelor- til kandidatuddannelse. Hvordan håndterer man den diversitet, der vil være blandt ansøgerne? Nogle vil fx komme direkte fra en scenekunstnerisk bacheloruddannelse, mens andre vil have flere års erfaring.
- Hvordan adskiller behovet sig for SU-berettigede kandidatuddannelser på fuld tid og deltidsmasteruddannelse med brugerbetaling?
- Praktik på kandidatuddannelsen. Hvordan sikrer man, at den adskiller sig fra praktikken på bacheloruddannelsen?
- Tværfaglighed. Hvordan sikrer man, at de studerende ikke ender med kun at berøre overfladen af fagområderne? Det er vigtigt med projekter, der går i dybden med det tværfaglige potentiale.
- Særlige specialiseringer inden for bacheloruddannelsernes fagområder, fx filmskuespiller. Det er oplagt at tænke kandidatuddannelserne som "solist"-uddannelser, da der vil være stor efterspørgsel blandt de studerende, men det er ikke sikkert, at det er en god idé fagligt set. Der er behov for undervisning på området, men det er ikke det samme som, at der er behov for en kandidatuddannelse.
- Hvordan er sammenhængen mellem visionerne for kandidatniveauet og de konkrete kompetenceområder blandt skolens undervisere?
- Kan man udvikle valgfag på kandidatuddannelsen i samarbejde med efter- og videreuddannelsen for at sikre den tætte relation til branchen?
- Der er behov for at uddanne scenekunstnere, der kan se det, som ikke er blevet gjort før.
- Der er forskel på fagområdernes behov for kandidatuddannelser – fx skuespil over for scenekunstnerisk produktion.

Aftagerpanelet berørte desuden følgende indholdsmæssige perspektiver, som er væsentlige at drøfte videre:

- Nye scenekunstneriske praksisser (new performance practices) og udvikling af nye formater (evt. åben for andre kunstneriske bachelorer som arkitekter mm.)
- Fagspecifik eller tværdisciplinær fordybelse i form af individuelle projekter
- Behovet for kunstneriske producenter
- Særlige kompetencer for scenekunstnere til gavn for andre beskæftigelsesområder
 - Ledelse af (kollektive) projekter og processer.
 - Formidling og undervisning
- Formater
 - Særlig målgruppeorienteret kunstnerisk praksis (fx børn og unge)
 - Nye medier

Kommentar vdr. Nordic Joint Master i Koreografi

Ambitionen om at skabe et Joint Master program i Koreografi mellem fire af Nordens mest ambitiøse og markante scenekunstskeoler, kan blive en vigtig drivkraft i udviklingen af dans og koreografisk scenekunst i Danmark.

De involverede Skoler: DOCH (Dans och Cirkushögskolan, Sverige), KHIO (Kunsthøgskolen I Oslo, Norge) og TeaK (Helsinki's Theatre Academy, Finland), er alle skoler med et meget højt kunstnerisk ambitions niveau der har vagt anerkendelse internationalt.

En Joint Master mellem disse skoler og Dans og Koreografilinjen på DDSKS, er et stærkt udgangspunkt for et Master Program som i kraft af de samlede kapaciteter vil sikre et meget højt kvalitets niveau i uddannelsen.

Et Joint Master Program vil desuden bidrage med en øget sammenhængskraft mellem de nordiske scenekunstmiljøer indenfor koreografi og dans. Dette i kraft af den øgede interaktion med Master Programmets kunstnerne og deres kunstneriske praksis på tværs af Norge, Sverige, Finland og Danmark. Kunstnerne konkrete tilstedeværelse i alle lande vil fremme den kritiske dialog både internt i scenekunst miljøet og miljøerne imellem, til gavn for det kunstneriske niveau i alle lande og dermed publikum i alle lande.

Dette forstærkes yderligere af at det er påtænkt at hver skole har en scene tilknyttet uddannelsen. Hermed er der lagt nogle vigtige grundsten for et stærkt nordisk netværk som vil have positiv betydning for dimittendernes fremadrettede netværk og muligheder. Noget der utvivlsomt også vil have indflydelse på udviklingen i det omkringliggende dansemiljøes nordiske og internationale forankring.

Det er helt afgørende for dans og koreografisk scenekunst i både Danmark og resten af Norden at være i konstant dialog og udveksling med det internationale scenekunstmiljø. Dette for at sikre både kvalitet og bæredygtighed af feltet, for derigennem fortsat at kunne skabe relevant scenekunst for publikummer både nationalt og internationalt.

Dansekunstnere bevæger sig meget - også på tværs af grænser. Med en stærkere nordisk forankring styrkes mulighederne for den nordiske mobilitet, synergi og udvikling. Samtidig er der i et fælles nordisk kvalitetsløft en øget synlighed og gennemslagskraft for de samlede nordiske dansekunstmiljøer i global kontekst. Noget som vil skabe bedre og større muligheder for de danske dansekunstnere og hjælpe med at sikre den kunstneriske bæredygtighed. Samtidig vil det tiltrække de mest interessante kunstnere og bedste kræfter i dansekunsten til Norden og Danmark til gavn for både kvalitet og udvikling.

Jeg ser det derfor som meget interessant at Dans og Koreografi linjen på DDSKS indgår i et Nordic Joint Master i Koreografi med DOCH, KHIO og Teak.

Med venlig hilsen

Tina Tarpgaard
på vegne af Aftagerpanelet For Den Danske Scenekunstskeole.

København d. 12. dec. 2017

Til rette vedkommende.

Foreningen af De Frie Koreografer (DFK) mener at en Nordic Joint Master er yderst relevant og støtter med dette brev fuldt op om idéen.

De Frie Koreografer er en interesseorganisation bestående af freelance koreografer, der arbejder i det danske og internationale dansemiljø, og skaber forestillinger under skiftende produktionsformer. Flere af vores kollegaer efterspørger en sådan Master, og vi er selv et par stykker fra DFK's bestyrelse som ville søge den.

Vi ser et koreografisk felt herhjemme som vokser, både i antallet af aktive kunstnere, og også i vilje, engagement og seriøse arbejdsindsatser. Det gælder sceneforestillinger, men også nye initiativer som udspringer af lysten og behovet for at vidensdele, skabe og udvikle sig sammen. Både som individuelle kunstnere og sammen som miljø. Som aktivt arbejdende indenfor området glædes vi selvfølgelig over disse spændende initiativer, men vi ser også en række udfordringer. I Danmark lever koreografisk kunst under nogle meget ustabile forhold. Manglen på stabilitet, støttestrukturer (både økonomisk og uddannelsesmæssigt) og en hensigtsmæssig fødekæde på området bliver stadig mere problematisk.

I et voksende koreografisk felt er det nødvendigt at have strukturer for efter- og videreuddannelse. På den måde kan feltet blive ved med at udvikle og forny sig. Koreografiske ideer, konkrete værker og teoretiske overbygninger skal følges ad og næres af hinanden. Det skaber en synergetisk effekt som giver vinger til meget af den kreative energi som pågår nu. I dag deles de koreografiske erfaringer mestendels tilfældigt og ustruktureret og størstedelen af koreografer er autodidakte med en professionel danse baggrund.

Koreografisk kunst i Danmark er oftest ikke akademisk understøttet. Vi har behov for at kunne placere os i samme kontekst som størstedelen af vores samfund baserer sig på. Vi skal kunne arbejde på mange forskellige planer for at gøre vores kunstforms grundform bæredygtig og en master i koreografi vil være et meget stort og vigtigt skridt i den retning. En større indsigt i metode og analyse kan være med til at understøtte koreografer i at udvikle endnu mere særegne, personlige formsprog og værker. Når man som masterstuderende har et indgående fokus på sin egen udvikling, massivt understøttet af kompetente kræfter, vil det uundgåeligt lede til nye indsigter og erkendelser. Verden udvider sig, forståelseshorisonter bliver udfordret og det bliver muligt at indsætte sit eget koreografiske virke i større perspektiver. Modet til at holde fast og undersøge virkemidler gennem modstand og tvivl bliver måske større og dermed pågår en konstant udfordring af eksisterende rammer. Denne udvikling kommer ikke kun den enkelte studerende til gode, men vil skabe grobund for refleksioner, spørgsmål og udvekslinger indenfor hele det koreografiske felt. Essentielle tanker for en profession i udvikling.

Danseområdet mangler en hensigtsmæssig infrastruktur. Fødekæden er ikke sammenhængende og en Nordic Joint Master vil være med til at udvikle strukturerne og danne nye broer. Vi oplever at det de seneste år er lykkedes det koreografiske miljø i

Danmark at sprede en international bevidsthed om hvad der sker herhjemme. Der er en lyst og nysgerrighed til at skabe stærkere bånd og samarbejder med vores nabolande, men vi ser ofte at det kan være svært for den enkelte kunstner (med begrænsede budgetter) selv at skabe nye kontakter og turnémuligheder i udlandet. I det perspektiv, ser vi også muligheder for at en Nordic Joint Master ville fremme en øget udveksling af koreografiske værker og fagpersoner på tværs af grænserne. En udveksling som er nødvendig for at sikre branchens bæredygtighed langt ind i fremtiden.

Vi stiller meget gerne vores ekspertise og erfaringer til rådighed i den videre udvikling af en Nordic Joint Master uddannelse.

Bedste hilsner,

Bestyrelsen i De Frie Koreografer,
Kirstine Kyhl Andersen, Julie Rasmussen, Carolina Bäckman, Karina Dichov Lund, Tali Rázga & Gry Raaby.

MØDE I AFTAGERPANELET FOR DEN DANSKE SCENEKUNSTSKOLE

TIDSPUNKT

4. april 2017, kl. 18-21

STED

Mødelokalet "PKV" på Den Danske Scenekunstskole, Per Knutzons vej 5, 1437 KBH K

AFTAGERPANELET

Rikke Juellund (formand), Pernille Plantener Holst, Karoline Leth, Tina Tarpgaard og Trine Dyrholm. Afbud fra Morten Kirkskov og Jens August Wille

DELTAGERE FRA DDSKS

Mads Thygesen (rektor), Christine Dalhoff (administrationschef) og Jonas Bech Hansen (sekretær). Rasmus Ölme (<https://ddsks.dk/da/ansatte/rasmus-olme>) og Laura Navndrup Black (<https://ddsks.dk/da/ansatte/laura-navndrup-black>) deltog i første halvdel af mødet.

DAGSORDEN

1. Godkendelse af dagsorden, 5 min.

Dagsordenen blev godkendt.

2. Godkendelse af referat fra sidste møde (Bilag 1), 5 min.

Referatet fra mødet den 29. november 2016 blev godkendt.

3. Præsentation og fælles drøftelse af uddannelsen i dans og koreografi, 1 time, v. Rasmus (Bilag 2)

Forholdet mellem dans og koreografi

Rasmus præsenterede overgangen fra den fireårige uddannelse til den treårige. Tidligere var der mulighed for at specialisere sig i koreografi i på de sidste to år af uddannelsen for et begrænset antal studerende. Det fungerede dog ikke i praksis, og derfor blev det besluttet at integrere det koreografiske fagområde i hele uddannelsen. Det betyder ikke, at de studerende uddanner sig til at kunne varetage rollen som koreografer, men at de udvikler et koreografisk perspektiv på dansen. Aftagerpanelet gav udtryk for, at denne tilgang afspejler den måde, dansere arbejder på i branchen, hvor de i højere grad end tidligere skifter rolle i produktionerne og derfor har glæde af en udvidet forståelse for koreografi. Der er tale om en fremsynet tilgang til dansen, der forhåbentlig kan bidrage til den fortsatte udvikling af kunstarten.

Aftagerpanelet bemærkede i den forbindelse at rollen som koreograf også indebærer kompetencer inden for fx lederskab, og det kan være en god idé at tydeliggøre, om det også indgår i uddannelsen på bachelorniveau.

Optag

Der er optag på dans og koreografi hvert andet år. I år var der 180 ansøgere, heraf ca. 20 mænd, til 16 pladser. I 2015 var der 230 ansøgere. Ansøgerne er typisk i 20'erne og mellem 18 og 30 år - ca. 1/3 er fra Danmark, 1/3 fra Norden og 1/3 fra øvrige europæiske lande. Der er ikke sprogkrav, men de studerende får timer i dansk. Næsten al undervisning

foregår på engelsk. Det internationale udgangspunkt afspejler dansefeltet generelt set. Integrationen mellem dans og koreografi i uddannelsen indebærer også en integration mellem tænkning og bevægelse, hvilket har betydning for hvilke ansøgere, der optages. Det er den profil, som skolen er ved at opbygge for uddannelsen, og der mange, der søger ind på uddannelsen netop af den årsag.

Studieordningen

Studieordningen for den kommende bacheloruddannelse er bygget op på samme måde som de øvrige bacheloruddannelser på DDSKS med flere fælles fagelementer - fx inden for entreprenørskab, kunstnerisk udviklingsarbejde og tværgående kunstnerisk undersøgelse. Hvor den tidligere studieordning indeholdt mange mindre og mere specifikke fagelementer, så er den nye studieordning mere overordnet og mere fleksibel. Denne form imødekommer også undervisning, der er mere tværgående end fx "ballet" og "moderne teknik".

På den fireårige uddannelse var der et længere praktikforløb og et forestillingsprojekt, som der ikke er plads til på den kommende bacheloruddannelse. Der bliver også et trin mindre i den faglige progression, og de studerende vil ikke kunne specialisere sig på samme måde som på den fireårige uddannelse.

Samarbejde med andre uddannelser

Aftagerpanelet spurgte ind til forholdet mellem uddannelsen og relaterede uddannelser - fx musical. Dans og koreografi samarbejder med alle uddannelserne på DDSKS og har en god dialog med musical. Samarbejdet med musical er dog ikke mere oplagt end fx med lys og skuespil. Det faglige fællesskab handler lige så meget om den kunstneriske tilgang som dansen. Musicaluddannelsen har typisk en mere færdighedsorienteret tilgang til dans og vægter sangen meget højt.

Underviserne

Der er to fastansatte undervisere, og derudover varetages undervisningen af gæsteundervisere. Tre af gæsteundervisere er ansat på en måde, der sikrer, at de følger de studerende gennem alle årene. Det giver en god base og sikrer den kontinuitet, som er vigtig for at fastholde de studerendes udvikling gennem uddannelsen. Målet er dog at ansætte flere faste undervisere på 25 %, men det bliver først, når stillingsstrukturen er på plads. Det har ikke været så nemt at rekruttere undervisere, da der er mange, der ikke ønsker en fastansættelse, fordi de helst vil arbejde freelance.

Beskæftigelse og relevans

Aftagerpanelet anser det for utroligt vigtigt og godt, at uddannelsen har et stort engagement i det internationale scenekunstmiljø, men panelet var samtidig optaget af, at uddannelsen arbejder med at sikre forbindelsen til det professionelle miljø i Danmark. Det er vigtigt, at der også er dimittender, der bliver i Danmark og bidrager til at udvikle branchen i hele Danmark - og ikke kun i København. Det kan fx ske ved, at de studerendes projekter også bliver vist i det professionelle miljø uden for skolen, og ved at inddrage koreografer og andre repræsentanter for branchen i Danmark.

Beskæftigelsessituationen for dimittenderne bærer præg af freelance-ansættelser, og opgørelserne kompliceres af, at der er mange, der får en international karriere. DDSKS justerer antallet af pladser på uddannelsen til 14 inden for de kommende år. I 2017 optages der 16 studerende. Justeringen af optaget har også et pædagogisk perspektiv, som handler om at øge muligheden for at lave mere individuelt tilrettelagt undervisning, frem for at undervise de studerende som en stor gruppe. Aftagerpanelet gav udtryk for, at det er vigtigt for

de studerendes beskæftigelsessituation, at de lærer at bruge deres faglighed til andre formål end at danse. De fleste, der søger ind, vil være dansere, men når de er færdige med uddannelsen, vil de ofte få brug for at kunne påtage sig andre roller i den kunstneriske proces.

Kandidatniveauet

Aftagerpanelet spurgte ind til tanker om kandidatniveauet, og om man kan forestille sig, at det bliver muligt for fx en instruktør eller en arkitekt at studere koreografi uden at være danser. Den type koreografer findes i branchen, men de har ofte ikke nogen uddannelse. Det er sandsynligt, at man skal søge ind på DDSKS' kandidatniveau med et kunstnerisk projekt, og det kunne godt være koreografisk. Der er allerede en del samarbejde på tværs af bacheloruddannelserne, hvor skuespillerne fx tager undervisning inden for dans og koreografi. Den fælles struktur gør det muligt at samarbejde på en anden måde end tidligere, og det kan give en idé om, hvad man kan forvente af mulighederne på kandidatniveauet. Rasmus er desuden ved at undersøge muligheden for at udvikle en "Joint Nordic Master", som bygger på et samarbejde med tilsvarende uddannelser på de Nordiske søsterinstitutioner i Stockholm, Norge og Finland, som lige nu gennemgår en tilsvarende udvikling som DDSKS.

4. Præsentation og fælles drøftelse af overbygningsuddannelsen i danseformidling, 1 time, v. Laura (Bilag 3)

Danseformidleruddannelsen (DAF) er en to-årig overbygningsuddannelse med fokus på deltagerinddragelse og pædagogik. Der optages fem studerende hvert andet år, som kommer fra mange forskellige lande. Ud over Laura, som er uddannelsesansvarlig, er der ingen faste undervisere. Så vidt muligt ansættes gæsteunderviserne dog kontinuerligt. Mange af gæsteunderviserne er tilknyttet forskningsinstitutioner. De studerende fra DAF deltager i grundtræningen med de studerende fra dans og koreografi, og der er fælles undervisning med DDSKS' anden overbygningsuddannelse i musikalsk akkompagnement til dans.

Uddannelsen blev etableret sidst i 90'erne for at styrke dansen position i institutioner som fx skoler og museer. Det startede som en forsøgsuddannelse, der udviklede sig til en overbygningsuddannelse på fuld tid. Der er andre skoler i Europa med tilsvarende uddannelser på bachelorniveau. På DAF er erfaringen dog, at de studerendes niveau og motivation forøges væsentligt, når de er mere etablerede i deres kunstneriske karriere.

Uddannelsen fokuserer ikke kun på dansepædagogik, men på kunstpædagogik i lidt bredere forstand, hvor den pædagogiske proces kan udgøre værket i sig selv. Denne tilgang kan være relevant for mange af de andre uddannelser på DDSKS. De studerende på DAF læser videnskabelige tekster om pædagogik på et ret højt plan og har skriftlige opgaver - hvilket er med til at højne niveauet. DAF tænkes ind i DDSKS' kandidatniveau, og det er vigtigt for skolen, at uddannelsens faglighed kommer de andre uddannelser til gode.

Der har været en udvekslingsstuderende fra Estland, men der er ikke nogen af de studerende fra DAF, der tager længere udlandsophold på andre institutioner. De studerende indgår til gengæld ofte i internationale projekter, og samarbejdet mellem forskellige kulturer udgør en vigtig kompetence for de studerende.

Der er kortere praktikperioder i skoler, gymnasier, ungdomsklubber o. lign., hvor de studerende arbejder med forskellige typer af kreative forløb, og længere, mere åbne, perioder,

hvor de studerende fx er med i kompagnier. Laura har nogle praktiktilbud, som de studerende kan benytte sig af, men de opfordres til at skabe kontakterne selv.

Aftagerpanelet var glade for at konstatere, at der lige nu er et stort behov for dimittenderne fra DAF på arbejdsmarkedet. Det ser dog ud til, at der kan komme færre relevante projekter i skolerne, hvilket kan medføre et behov for, at dimittenderne i højere grad skal kunne arbejde selvstændigt og skabe deres egne projekter.

5. Orientering fra rektor (45 minutter)

Det internationale område

Det internationale område fylder meget på skolen lige nu. Udviklingen af kandidatniveauet har understreget behovet for, at DDSKS i højere grad bliver en international skole, som kan tiltrække undervisere på højeste niveau. Det sker bl.a. gennem øget aktivitet i internationale netværk som GLOMUS (<http://glomus.net/index.php?id=2>), hvor der er meget fokus på global kulturel udveksling, NORTEAS (<http://www.nortecas.org/>), som er et nordisk netværk, hvor der er meget fokus på entreprenørskab. École des Écoles (<http://ecoledesecoles.eu>), som er et europæisk netværk, der også fokuserer på entreprenørskab, MTEA (<http://www.mteducators.org/>), som er et globalt netværk for undervisere i musical. Det internationale område tænkes i stigende grad ind i undervisningen med fokus på udveksling af studerende og undervisere.

Efter- og videreuddannelsen (EVU)

DDSKS har fået 8,3 mio. kr. til ombygning af efter- og videreuddannelsens lokaler i Odsherred. Der bliver indrettet flere værelser, bedre badeværelser og brandsikring. Fra 2017 indgår diplomuddannelserne, som udbydes i samarbejde med UC Sjælland, på en ny måde i DDSKS' rammeaftale med KUM, hvilket sikrer EVU's aktivitetsniveau. Som noget nyt har EVU udviklet et pædagogikum for DDSKS' undervisere, som vi forventer at brede ud til de andre kunsthøjskoler.

Kunstnerisk udviklingsvirksomhed

Rasmus Ölme har fået fuld finansiering til et projekt om bevægelse, og Yann Coppier har fået penge til et projekt om lydens placering i scenekunsten. Der er tale om en bevilling på samlet set 1,3 mio. kr. Aftagerpanelet bemærkede, at den type projekter både er vigtige for at fastholde de dygtige undervisere og udvikle uddannelserne.

Akkreditering

Der er gennemført akkrediteringsmøder for skuespil, iscenesættelse, musical og scenekunstnerisk produktion. Akkrediteringspanelerne bestod af ledere fra tilsvarende uddannelser i Norge og Sverige, danske brancherepræsentanter og studerende fra andre kunstneriske uddannelser. Det har været en god proces med mange relevante drøftelser. Akkrediteringsinstitutionen sender deres konklusioner til skolen i form af en rapport i juni måned.

ODEON

De nye bygninger i ODEON (<http://odeonodense.dk/om-odeon>) kommer til at give mange nye muligheder for DDSKS Odense, når uddannelsen i skuespil flytter ind sammen med Syddansk Musikkonservatorium til sommer. Byggeriet har dog ikke været uden udfordringer.

Uddannelsesloftet

Uddannelsesloftet indebærer, at man godt kan blive optaget på DDSKS' uddannelser, selvom man har en uddannelse på samme eller højere niveau. DDSKS' dimittender skal dog

vente seks år før de må tage en uddannelse på samme eller lavere niveau. Det øger behovet for efter- og videreuddannelse for DDSKS' dimittender, hvilket er en af grundene til, at næste møde i aftagerpanelet kommer til at fokusere på efter- og videreuddannelsen.

De kunstneriske uddannelser under lup

Henrik Sveidahl, som er rektor på Rytmask Musikkonservatorium, har fået til opgave at udarbejde en analyse af det videregående uddannelsesområde på Kulturministeriets område. Han er forpligtet til at inddrage relevante aftagere i analysen, men det er ikke helt sikkert, om aftagerpanelet vil blive inddraget. [Kulturministeriets pressemeddelelse fremgår her: <http://kum.dk/nyheder-og-presse/pressemeddelelser/nyheder/de-kunstneriske-uddannelser-under-lup/1/1/>]

6. Eventuelt (5 minutter)

DDSKS' årsrapport for 2016 blev efterspurgt. Den findes her: https://ddsk.dk/sites/default/files/downloads/den_danske_scenekunsts_kole_2016.pdf